

**STŘEDNĚDOBÁ KONCEPCE ROZVOJE
PAMÁTNÍKU LIDICE na období 2026 – 2030**

LIDICE

A wide-angle photograph of the Lidice Memorial Park in the Czech Republic. The scene features a large, green lawn with a winding path, surrounded by dense trees. In the background, a classical building with columns is visible. The sky is blue with scattered white clouds. A purple semi-transparent banner is at the bottom, containing white text.

**STŘEDNĚDOBÁ KONCEPCE ROZVOJE
PAMÁTNÍKU LIDICE na období 2026 – 2030**

Kdo jsme

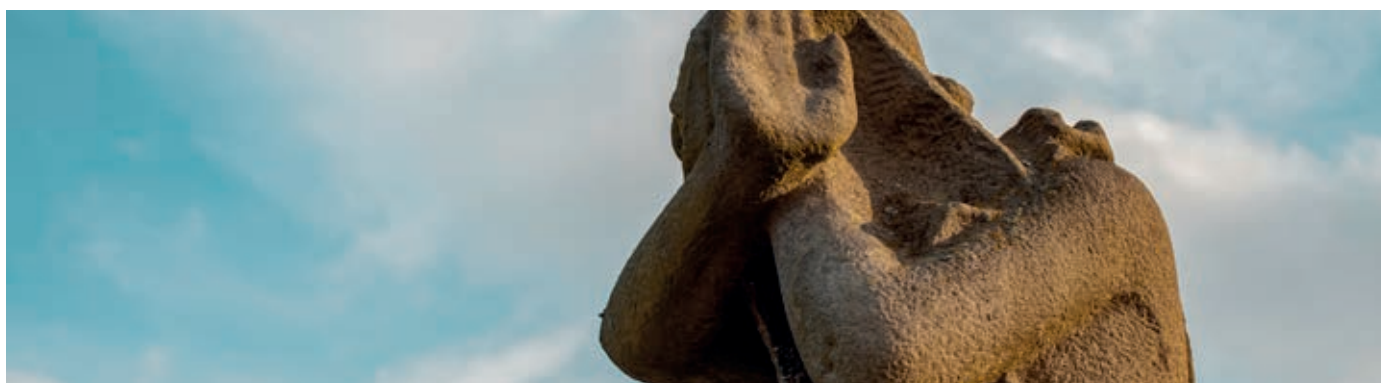
Lidice a Ležáky dnes patří k nejvýznamnějším pietním místům v České republice i ve světě. Jejich tragické příběhy se do našich dějin zapsaly v období druhé světové války, v roce 1942. Obec Lidice byla vyhlazena 10. června 1942 německými nacisty kvůli domnělému spojení Josefa Horáka a Josefa Stříbrného z Lidic, za války sloužících v britském letectvu, s atentátem na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha dne 27. května 1942. O pouhých čtrnáct dní později po lidické tragédii, 24. června 1942, vypálili němečtí nacisté osadu Ležáky na Chrudimsku jako akt msty za odbojovou činnost zdejších obyvatel. Již brzy po okupaci Československa německou armádou v březnu 1939 vznikla v Ležákách odbojová organizace „Čenda“ a od konce roku 1941 v oblasti rovněž aktivně působili členové paravýsadku SILVER A, jimž se podařilo obnovit ztracené spojení s Londýnem, tolik potřebné pro podporu domácího protinacistického odboje.

Památník Lidice je státní příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem kultury ČR ke dni 31. 12. 2000 v souladu s usnesením vlády České republiky č. 264 ze dne 15. 3. 2000 k rehabilitaci památníků bojů za svobodu, nezávislost a demokracii, a to za účelem péče o trvalé uchování vzpomínky na vyhlazení obce Lidice a utrpení jejích občanů, kteří se dne 10. června 1942 stali obětí fašistického násilí, a zachování jména obce Lidice jako celosvětového symbolu obětí válečných zločinů.

Od 1. června 2008 je posláním Památníku Lidice také péče o trvalé uchování vzpomínky na vyhlazení osady Ležáky a utrpení jejích občanů, kteří se dne 24. června 1942 stali obětí nacistického násilí za podporu odbojové činnosti, a péče o zachování jména osady Ležáky jako symbolu českého boje proti nacismu a obětí válečných zločinů.

Předmět činnosti památníku Lidice vymezuje zřizovací listina ze dne 28. 2. 2018, č.j. 2/2018, platná od 1. 3. 2018
www.lidice-memorial.cz/fileadmin/user_upload/doku/zrizovaci_listina/zrizovaci_listina_2018.pdf

Památník Lidice spravuje stálé muzejní a galerijní expozice a připravuje řadu krátkodobých výstav i kulturně-sociálních setkání, tvůrčích workshopů a vzdělávacích aktivit pro školy, pedagogy i širokou veřejnost. Tradice, profesionalita a důvěryhodnost organizace, která je dlouhodobě spojena s bohatou muzejní, galerijní a vzdělávací činností, činí z Památníku Lidice atraktivní moderní organizaci, jež vedle historie, umění a vzdělávání reflektuje i dynamiku 21. století a posilování demokratických hodnot občanské společnosti.

Lidice

1942 založení iniciativy Lidice Shall Live ve Stoke-on-Trent ve Velké Británii
1947 položení základního kamene nové obce Lidice, budování památníku a muzea
1954 založení Růžového sadu
1967 založení Lidické sbírky umění
1972 založení Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice
2000 Památník Lidice se stává příspěvkovou organizací Ministerstva kultury ČR
2006 založení mezinárodní vědomostní soutěže Lidice pro 21. století
2007 založení celostátní přehlídky dětských pěveckých sborů Světlo za Lidice
2017 začlenění Lidického domku č.p. 116 do Památníku Lidice
2021 založení tradice konání lampionového průvodu ke Dni válečných veteránů
2022 otevření nové expozice ve výstavní síni Pod Tribunou
2023 založení Mezinárodní konference Spříznění osudem
2024 zahájení mezinárodních kurátorských rezidencí v Lidické sbírce umění

Ležáky

1946 zahájení budování památníku
2008 začlenění NKP Ležáky do Památníku Lidice
2009 zahájení tradice setkání Silver A v paměti tří generací
2011 založení branného závodu pro mládež Memoriál Karla Kněze
2014 založení přespolního běhu pro mládež Memoriál Josefa Štulíka
2014 založení celostátní soutěžní recitační přehlídky Ležácké veršování
2015 založení soutěže Ležáky – poselství ukryté v květech
2022 založení Děkovného koncertu Pro Ležáky
2024 organizační změny v branném závodu pro mládež, nově pod názvem Ležácký memoriál

Obsah

Kdo jsme.....	4
Obsah.....	6
1. SWOT analýza.....	10
Kam směřujeme.....	11
2. Marketing a prezentace Památníku Lidice.....	14
2.1. Nový vizuální styl Památníku Lidice.....	14
2.2. Modernizace webových stránek.....	14
2.3. Proměna způsobu prezentace organizace.....	14
2.4. Obsah sociálních sítí.....	15
2.5. Spolupráce s novými partnery.....	15
2.6. Účast na významných veletrzích, dnech otevřených dveří a festivalech.....	15
2.7. Rekonstrukce muzea Památníku Ležáky.....	15
2.8. Propagace Sbirky Památníku Lidice a Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice.....	15
2.9. Publikační činnost.....	15
3. Vzdělávání.....	18
3.1. Edukační programy pro studenty.....	18
3.2. Semináře pro pedagogy.....	19
3.3. Výměnné pobyty.....	19
3.4. Vzdělávací projekty.....	19
4. Péče o nemovitý a movitý majetek.....	24
4.1. Pietní území v Lidicích.....	24
4.2. Růžový sad.....	24
4.3. Muzeum v Lidicích.....	24
4.4. Lidická galerie.....	25
4.5. Rodinný domek č.p. 116.....	25
4.6. Pietní území v Ležákách.....	25
4.7. Muzeum a restaurace v Ležákách.....	26
4.8. Investiční a neinvestiční akce.....	26
4.8.1. Restaurování Památníku dětských obětí války.....	26
4.8.2. Zajištění havarijního stavu hráze rybníka Ležák.....	27
4.8.3. Stavební rekonstrukce budovy muzea Památníku Ležáky.....	27
4.8.4. Obměna expozice muzea Památníku Ležáky.....	27
4.8.5. Oprava střechy podloubí muzea Památníku Lidice.....	27
4.8.6. Obměna zastaralé vzduchotechniky v Lidické galerii.....	28
4.8.7. Pravidelná obměna audiovizuální techniky v expozici muzea Památníku Lidice.....	28
4.8.8. Pravidelná údržba architektonických prvků Památníku Ležáky.....	28
4.8.9. Péče o pietní území v Lidicích a Ležákách.....	28
4.9. Běžné opravy a údržba.....	29

5. Péče o sbírky	32
5.1. Podsbírky Historická a Fotografická	32
5.1.1. Rozšiřování administračního systému MUSEION	32
5.1.2. Zpřístupnění sbírky on-line prostřednictvím serveru e-sbírky	32
5.1.3. Efektivnější a šetrnější digitalizace sbírkových předmětů Památníku Lidice	32
5.1.4. Badatelna	33
5.1.5. Využití sbírkových předmětů v edukaci	33
5.2. Výtvarná podsbírka – Lidická sbírka umění	33
5.2.1. Shrnutí	33
5.2.2. Mise	33
5.2.3. Vize	33
5.2.4. 7 základních hodnot	33
5.2.5. Cíle	34
5.2.6. SWOT analýza LSU	34
5.2.7. Plánované aktivity a jejich risk	35
5.2.8. Organizační struktura LSU	36
5.3. Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice	38
5.3.1. Popis cílového stavu MDVV	39
5.3.2. Podpora propagace v zahraničí	39
5.3.3. Podpora propagace v ČR	39
6. Památník Ležáky	33
6.1. Současný stav organizace	42
6.2. Expoziční a výstavní činnost v muzeu	43
6.2.1. Stálá expozice	43
6.2.2. Sbírkotvorná činnost	43
6.3. Odborná činnost, doprovodné činnosti	43
6.3.1. Pietní akty	43
6.3.2. Vzdělávací programy, přednášková činnost	43
6.3.3. Setkávání mládeže, kulturně vzdělávací akce	43
7. Finanční zajištění	36
7.1. Provozní prostředky	46
7.2. Nadpožadavky	46
7.3. Veřejné zdroje, grantové projekty	46
7.4. Sponzoři	46
7.5. Omezení	46
7.6. Hodnocení rizik	46
8. Personální zajištění	50
8.1. Organizační struktura (současný stav)	51
8.2. Náklady na běžný provoz	52
8.3. Výnosy	54
9. Negrantový kulturní fundraising	58
Slovo závěrem	59
Přílohy	62

A photograph of a modern interior space, likely a lounge or office area. The room features dark, textured walls and a ceiling with a track lighting system. Several white, sculptural chairs are arranged in the foreground. A purple semi-transparent banner is overlaid at the bottom of the image.

SWOT analýza

1. SWOT analýza

Silné stránky

- Rozmanitá nabídka vzdělávacích programů pro různé věkové skupiny (komentované prohlídky, workshopy, projektové dny, výstavy aj.).
- Historická autenticita místa s mezinárodním významem.
- Propojení výuky s etickými hodnotami a lidskými právy.
- Kvalifikovaný tým edukátorů a odborných pracovníků.
- Moderní multimediální expozice a vzdělávací prostory.
- Síť národních a mezinárodních partnerů.
- Zkušenost s grantovými programy (např. Erasmus+, ESR, Culture moves Europe, NPO).
- Dlouhodobé projekty pro širokou škálu cílových skupin.

Slabé stránky

- Omezená kapacita personálního zajištění pro realizaci dalších aktivit a rozvoj organizace.
- Nízké povědomí o nabídce Památníku Lidice u části odborné i laické veřejnosti.
- Nedostatečné finanční prostředky pro udržení a rozvoj projektů a aktivit.
- Závislost na veřejném financování bez dlouhodobého strategického plánu udržitelnosti.

Příležitosti

- Zvýšený zájem o kritické myšlení, mediální gramotnost a dějiny z pohledu přeživších a jejich potomků.
- Spolupráce s dalšími paměťovými institucemi v ČR i zahraničí.
- Zapojení mladých lidí do mezinárodních výměn, dobrovolnictví a projektů občanské angažovanosti.
- Získávání nových cílových skupin.
- Zvyšující se poptávka po interaktivních a zážitkových metodách ve výuce.
- Rozšiřování výzkumu druhé a třetí generace pamětníků.
- Mezinárodní výměny pedagogů a studentů.
- Navázání spolupráce s dalšími zahraničními paměťovými institucemi.
- Možnosti financování z evropských programů a mezinárodních nadací.
- Možnosti financování prostřednictvím nigrantového kulturního fundraisingu

Hrozby

- Snižující se počet přímých pamětníků – nutnost přenášet paměť jinými formami.
- Rostoucí relativizace historických událostí a nárůst dezinformací.
- Klesající motivace učitelů navštěvovat doprovodné programy kvůli časové a organizační náročnosti.
- Snižování veřejných dotací na kulturní a vzdělávací instituce.
- Potenciální nezáměr mladé generace o historická témata bez propojení na současná lidskoprávní témata.
- Roste konkurence v oblasti paměťového vzdělávání (nové digitální vzdělávací platformy).
- Politické změny, které by mohly oslabit důraz na paměťové instituce nebo manipulovat historická data.

Kam směřujeme

Činnosti Památníku Lidice je nutné chápat především jako službu veřejnosti. Péče o uchování vzpomínky na tragické vyhlazení obce Lidice a osady Ležáky má význam nejen pro pochopení naší historie, ale je důležitým mementem i pro rozvoj společnosti v současnosti a budoucnosti, jeho platnost je univerzální v čase i geograficky.

Z tohoto poslání vyplývají veškeré činnosti Památníku Lidice, ať už se jedná o péči o pietní území, sbírkotvornou, výstavní, publikační činnost, edukační aktivity. Památník Lidice připomíná události, které změnily vývoj světa, a jméno Lidice je také po celém světě známo. Památník Lidice pečuje o unikátní sbírky historické, fotografické i umělecké, realizuje projekty světového významu.

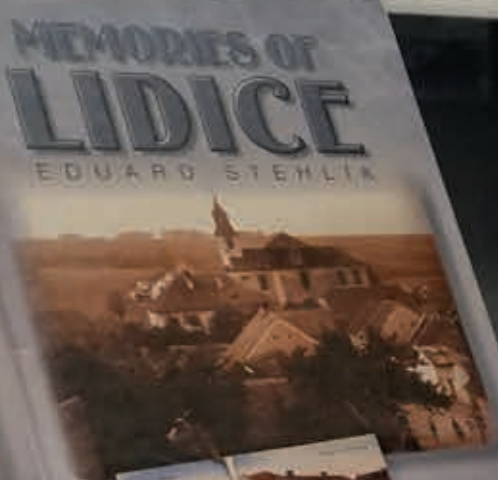
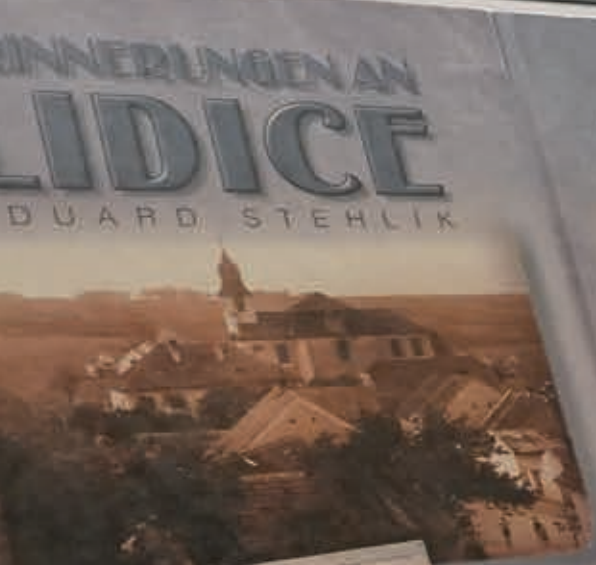
Památníku Lidice je proto institucí s kvalitním zázemím, personálně i technicky vybavenou pro odvádění nejlepší možné práce odborné i popularizační. Památník Lidice je institucí otevřenou široké veřejnosti a přístupnou i specifickým cílovým skupinám, tělesně či sociálně znevýhodněným.

Památník Lidice bude pokračovat v komplexní činnosti přibližující Lidice i Ležáky jako celosvětově významná symbolická místa odporu proti totalitám všeho druhu a místa setkávání mládeže z celého světa.

Památník Lidice bude rozvíjet spolupráci s institucemi zřizovanými Ministerstvem kultury ČR a pokračovat ve spolupráci s podobnými místy a jejich institucemi v České republice i ve světě, jako jsou vypálené obce, památníky nacistického teroru, koncentrační tábory, místa připomínající tragédii obce Lidice ve Velké Británii, USA, Francii, Itálii a ve státech střední a jižní Ameriky. Tradičně silná byla spolupráce s organizacemi typu Československá obec legionářská, Ústav pro studium totalitních režimů, Filosofická fakulta Univerzity Karlovy, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem nebo muzei a galeriemi po celé České republice, na kterou bude navázáno.

K plnění námi stanovených priorit slouží tato střednědobá koncepce rozvoje, v rámci které jsme si stanovili jednotlivé měřitelné cíle. Ty jsou uvedeny a rozvedeny v následujících kapitolách podle činností Památníku Lidice a Památníku Ležáky.

141, Al Vzpomínání
200,- Kč

5,- Kč

Marketing a prezentace Památníku Lidice

2. Marketing a prezentace Památníku Lidice

Tato oblast patří ke klíčovým oblastem Památníku Lidice potřebným pro zajištění úspěšnosti všech aktivit nabízených veřejnosti. Jedná se především o krátkodobé i dlouhodobé výstavy v Lidické galerii, výstavní síni In Memoriam, v podloubí u muzea Památníku Lidice a v Minigalerii Památníku Ležáky, muzejní expozice, edukační činnost, společenské a kulturní akce, fundraising či dobrovolnictví. Jejich kvalita (co se týče atraktivity obsahu i profesionální organizace) se výraznou měrou podílí na naplnění jednoho z cílů Památníku Lidice, tzn. maximálně sloužit veřejnosti. Marketing Památníku Lidice je rovněž jedním ze stěžejních faktorů úspěšné realizace připravovaných změn ve veřejné prezentaci organizace. Vzhledem k plánované rekonstrukci budovy muzea Památníku Ležáky se naskýtá zásadní příležitost k posílení dobrého jména organizace u návštěvníků. Nová expozice bude postavena na představení všech zásadních historických událostí i významných osobností v regionu, a to erudovanou a zároveň poutavou formou určenou pro laickou i odbornou veřejnost za současného využití moderní techniky a interaktivních prvků. Kvalitní realizace tohoto náročného projektu si klade za cíl přitáhnout pozornost většího množství návštěvníků, kteří se budou do atraktivních moderních expozic opakovaně vracet.

Záměrem Památníku Lidice je udržet si postavení prestižní instituce, jež je nejen nositelem, ale také garantem seriózní akademické diskuze v tématech historie a současnosti, akcentujícím dynamicky rozvoj vědy a techniky. Díky svému potenciálu budou oba pietní areály prezentovány jako atraktivní místa k návštěvě i pro rodiny s dětmi. V tomto kontextu bude kladen důraz např. na potenciál lidického Růžového sadu, jenž je nositelem mnoha jedinečností a světových ocenění a v případě pietního území v Ležákách vyzdvížení výjimečné krajinářské realizace významného architekta Ladislava Žáka, který dosud zůstává většině veřejnosti neznámý.

2.1. Nový vizuální styl Památníku Lidice

Jeho realizace musí odpovídat současným grafickým trendům. Výsledná podoba bude následně využita v rámci elektronické propagace (webové stránky, sociální sítě) a výrobě tištěných produktů (informační letáky, brožury, publikace a další propagační materiály). V souvislosti s nově vytvořeným vizuálem Památníku Lidice navrhnout a nechat vyrobit nové propagační předměty, které budou odpovídat současným grafickým trendům i zájmu návštěvníků. V souvislosti s tím rovněž zahájit spolupráci s profesionálními i mladými výtvarníky.

2.2. Modernizace webových stránek

V přímé souvislosti s vytvořením nového vizuálního stylu Památníku Lidice zajistit jemu odpovídající modernizaci webových stránek. Vizuálně atraktivní prostředí bývá prvním momentem, který rozhodne o dalším zájmu návštěvníků webu pokračovat v prohlížení jeho obsahu. Takto získaný prvotní zájem může v konečném důsledku podpořit rozhodnutí čtenáře k osobní návštěvě Památníku Lidice. Proto i obsah by měl být automaticky zatraktivněn a přizpůsoben široké veřejnosti při současném zachování odborného historického výkladu dějin obce Lidice a osady Ležáky. K rozšíření obsahu webu je vhodné využít velké množství příspěvků ze sociálních sítí, s nimiž by měl být web úzce propojen. Poskytuje totiž vhodnější a větší prostor pro rozpracování zajímavých témat na sociálních sítích spíše jen nastíněných. Vedle vizuální a obsahové atraktivity je rovněž nutné webové prostředí vhodně upravit tak, aby poskytovalo intuitivní orientaci a uživatelsky příjemnou manipulaci, a to včetně efektivního a funkčního e-shopu.

2.3. Proměna způsobu prezentace organizace

Pokračovat v přechodu z tištěné propagace na elektronickou, která je v současnosti nejrozšířenější a současně i lehce modifikovatelná, ekonomická a ekologická. Památník Lidice již omezil reklamu v tištěných médiích a svoji propagaci přesouvá do online prostředí. Konkrétní příklad je kampaň na webu Seznam.cz, na kterou bude vyhrazena větší část výdajů. Zvažována je rovněž finanční podpora vybraných příspěvků na sociálních sítí Facebook, jejíž okruh sledujících se s novým obsahem stále zvyšuje.

2.4. Obsah sociálních sítí

Pokračovat s tvorbou kvalitního a pro návštěvníky atraktivního obsahu sociálních sítí Facebook, a Instagram, které mohou pružně reflektovat aktuální dění v Památníku Lidice i odkazovat na důležité události z historie. Prostor pro hlubší analýzu vybraných témat poskytuje účet na Blogu iDNES.cz, který bude pravidelnými novými příspěvky intenzivněji využíván k propagaci Památníku Lidice. Vytvářeno bude rovněž více nových video příspěvků pro kanál YouTube, který je možné využít především pro propagaci veřejných akcí organizovaných Památníkem Lidice. V současnosti nabízí mj. profesionálně zpracované série „Minuta z historie“, „Spříznění osudem“ a „Spříznění osudem – pohledy z nebe“ nebo dokumentární filmy „Ves lidí“ a „Ležáky. Příběh odvahy“.

2.5. Spolupráce s novými partnery

Vytipovat a navázat spolupráci s významnými celostátními i regionálními mediálními partnery. Uzavřít memoranda o spolupráci zejména s Českou televizí a Českým rozhlasem.

2.6. Účast na významných veletrzích, dnech otevřených dveří a festivalech

Prezentovat Památník Lidice na veletrzích cestovního ruchu, celostátních i regionálních dnech otevřených dveří veřejnosprávních a vzdělávacích organizací nebo tematicky spjatých festivalech (např. Den architektury aj.). Naším cílem je nalákat návštěvníky nejen z České republiky, ale rovněž z okolních zemí Evropské unie a Velké Británie. Rádi bychom se zaměřili především na návštěvníky ze Slovenska, Polska, Německa a Rakouska a z výše uvedeného důvodu budou veškeré materiály připravovány v těchto jazykových mutacích.

2.7. Rekonstrukce muzea Památníku Ležáky

Uzavření muzea v Ležákách v souvislosti s plánovanou rekonstrukcí s sebou nese riziko poklesu zájmu návštěvníků, a z tohoto důvodu je nutné pro toto období vypracovat a následně realizovat atraktivní náhradní plán propagace využívající i nadále návštěvníkům dostupné cíle zájmu. K těm se řadí nejen pietní území s jednotlivými hrobodomy a dalšími drobnými památníky, ale i přírodní krajina v bezprostředním okolí Památníku Ležáky nebo naučná stezka přibližující historii osady Ležáky, již rovněž čekají zásadní úpravy. K prezentaci budou využity vlastní sociální sítě a webové stránky, v případě volných finančních prostředků rovněž PR texty v celostátních i regionálních médiích a na turistických portálech. Počítá se rovněž s vytvořením kvalitní mapy pietního území, kde budou vyznačeny významné objekty a zastavení, doplněné krátkými vysvětlujícími texty.

2.8. Propagace Sbírky Památníku Lidice a Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice

Intenzivně propagovat historickou sbírku muzea, multimediální expozici, Lidickou sbírku umění a Mezinárodní dětskou výtvarnou soutěž Lidice a v rámci této aktivity rozvíjet stávající vztahy s domácími i zahraničními partnerskými organizacemi a navazovat nové.

2.9. Publikační činnost

Tvorba nových titulů, které obsáhnou dosud nezpracovaná témata nebo již překonaná díla týkající se historie Lidic, Ležáků a jejich původních obyvatel. Nově také budou vznikat další putovní výstavy na dosud nezpracovaná témata, které jsou velice oblíbené u široké veřejnosti i vzdělávacích institucí.

Vzdělávání

3. Vzdělávání

Památník Lidice je jedním z nejvýznamnějších míst připomínajících tragické události druhé světové války v České republice. Jako takový má mimořádnou příležitost hrát klíčovou roli v oblasti vzdělávání, a to jak pro české, tak i zahraniční studenty. Mládež je klíčovou cílovou skupinou, protože mladí lidé budou jednou utvářet budoucí společnost. Abychom předešli zapomnění a riziku opakování tragických událostí, je nezbytné, aby si mladá generace plně uvědomovala, co se stalo, a jaké důsledky mají války a genocidy.

Žáci a studenti jsou v období, kdy si formují své hodnoty, postoje a identitu. Památník Lidice nabízí příležitost k tomu, aby mladí lidé lépe porozuměli významu lidských práv, tolerance, míru a demokratických hodnot. Prostřednictvím vzdělávacích programů se mohou naučit, jak aktivně přispívat k budování spravedlivé a mírumilovné společnosti. Práce s mládeží v tomto kontextu pomáhá předcházet radikalizaci a šíření nenávisti, neboť vzdělaná a informovaná generace je méně náchylná k manipulaci a extremistickým ideologiím.

Edukační aktivity zaměřené na mládež v Památníku Lidice pomáhají mladým lidem rozvíjet kritické myšlení a schopnost analyzovat historické události v širším kontextu. Kromě toho, práce s historickými prameny, svědectvími přeživších a dalšími materiály jim umožňuje rozvinout historickou empatii, tedy schopnost vcítit se do situací lidí, kteří žili v minulosti. Tento přístup napomáhá k tomu, aby mladí lidé dokázali lépe porozumět složitým otázkám minulosti a jejich dopadu na současný svět.

Koncepce rozvoje Památníku Lidice v oblasti vzdělávání zahrnuje čtyři hlavní pilíře: edukační programy pro žáky a studenty, semináře pro pedagogy, výměnné pobyty a vzdělávací projekty. Každý z těchto pilířů je navržen tak, aby podpořil rozvoj kritického myšlení, historické empatie a vědomí globální odpovědnosti mezi mladými lidmi a vzdělávacími profesionály.

3.1. Edukační programy pro studenty

Cílem edukačních programů bude poskytnout studentům hlubší porozumění primárně historickým událostem spojeným s Lidicemi a jejich širším kontextem, ale budou se věnovat také dalším souvisejícím oblastem činnosti Památníku Lidice, jako je například umění. Tyto programy budou zahrnovat různé aktivity přizpůsobené věku a znalostní úrovni účastníků, od mateřských škol až po vysoké školy.

a) Udržení a rozvoj odborné kvality vzdělávání

- Pokračovat v poskytování kvalitních a historicky podložených programů zaměřených na témata paměti, násilí, odporu, občanské odvahy a demokracie.
- Rozšiřovat nabídku vzdělávacích programů o nová témata, např. umění.
- Rozvíjet kompetence lektorského týmu v oblasti pedagogiky, psychologie, mezipředmětového přístupu a práce s náročnými tématy.
- Podporovat inovace v metodice: využití dramatické výchovy, badatelské výuky, storytellingu, reflexe a dalších zážitkových metod.
- Přenášet paměť jinými formami s ohledem na snižující se počet přímých pamětníků – dokumentovat příběhy druhé a třetí generace, mapovat přenos traumatu a kolektivní paměť, vytvářet prostor pro osobní příběhy, kreativní reflexi [deníky, výtvarné výstupy, digitální příběhy].

b) Rozšiřování cílových skupin a dostupnosti

- Zaměřit se na větší zapojení škol (např. formou výjezdních programů nebo online vzdělávání).
- Zohlednit specifické potřeby škol v sociálně vyloučených lokalitách, menšin nebo cizojazyčných žáků.
- Předcházet nedostatečnému financování pro udržení a rozvoj projektů a aktivit
- Zařadit lektorský rozvoj jako způsobilý náklad do všech grantových žádostí.
- Spolupracovat s univerzitami a vzdělávacími institucemi, které mohou nabídnout bezplatné nebo výměnné školení
- Vyhledávat regionální granty a partnery pro výjezdní programy.
- Spolupracovat s firmami v regionech jako sponzory výjezdních akcí („adoptuj program“).

3.2. Semináře pro pedagogy

Pedagogové hrají klíčovou roli v procesu vzdělávání, a proto je nezbytné, aby měli přístup k aktuálním a kvalitním materiálům a metodikám pro výuku vztahující se k dané etapě dějin. Semináře budou navrženy tak, aby pedagogům poskytly nástroje a znalosti potřebné k efektivnímu zapojení studentů do těchto obtížných, ale zásadních témat.

- Poskytovat pedagogům aktuální a ověřené materiály, které vycházejí z nejnovějších poznatků historiografie a didaktiky dějepisu i občanské výchovy.
- Rozvíjet jejich didaktické a metodické dovednosti, zejména v oblastech výuky moderních dějin, mediální gramotnosti a kritického myšlení.
- Podporovat etický rozměr výuky – schopnost vést žáky k respektu, soucitu, dialogu a občanské odpovědnosti.
- Vytvářet prostor pro sdílení zkušeností mezi pedagogy, vzájemné inspirace a dlouhodobé profesní vztahy.

3.3. Výměnné pobyty

Výměnné pobyty představují jedinečnou příležitost pro studenty, aby se seznámili s historií Lidic, milníky druhé světové války a uměleckou tvorbou. Tyto pobyty budou navrženy tak, aby nejen prohloubily historické povědomí, ale také podpořily mezinárodní dialog a kulturní výměnu. Výměnné pobyty odborných pracovníků budou mít za cíl rozšířit nabídku a metodiku vzdělávacích programů, sdílet odborné poznatky a podpořit mezinárodní dialog.

- Organizovat výměnné pobyty pro studenty a odborné pracovníky.
- Pravidelně se účastnit různých výzev – nejen Erasmus+, ale také CERV, EEA grants, Visegrad Fund.
- Sdílet dobrou praxi na mezinárodní úrovni.
- Posilovat reputaci Památníku Lidice jako spolehlivého partnera.

3.4. Vzdělávací projekty

Vzdělávací projekty představují širokou škálu aktivit zaměřených na prohloubení povědomí o historických událostech spojených s Lidicemi a na podporu demokratických hodnot a lidských práv. Mezi hlavní projekty budou patřit Mezinárodní vědomostní soutěž Lidice pro 21. století, Ležácké veršování a odborné konference.

Památník Lidice má unikátní pozici jako místo paměti a vzdělávání. Tato koncepce rozvoje v oblasti vzdělávání představuje komplexní přístup k využití tohoto potenciálu. Díky široké škále edukačních programů, seminářů, výměnných pobytů a vzdělávacích projektů bude Památník Lidice nejen uchovávat památku na tragické události, ale také aktivně přispívat k formování budoucích generací, které budou lépe rozumět historii a budou se angažovat v prosazování lidských práv a demokratických hodnot.

a) Mezinárodní vědomostní soutěž „Lidice pro 21. století“

- Posílit mezinárodní rozměr soutěže (rozšíření do dalších zemí),
- Inovace v testových otázkách dle moderních didaktických přístupů a ve způsobu zadávání témat literárních prací.
- Zajistit finanční udržitelnosti skrze vícezdrojové financování.

b) Ležácké veršování

- Udržet stávající kvalitu recitační přehlídky a rozvíjet její finanční zabezpečení.
- Posílit autentičnost, kreativitu a osobní zapojení účastníků.
- Rozšířit dopad a dostupnost soutěže do více regionů a typů škol.
- Možnost propojení s projektem „Lidice pro 21. století“ (např. přednes literárních textů vzniklých v soutěži).

c) Odborné konference

Odborné konference pořádané Památníkem Lidice plní klíčovou roli v rámci jeho edukační a paměťové funkce. Vytvářejí prostor pro setkávání historiků, pedagogů, paměťových institucí, studentů i veřejnosti, a tím přispívají k formování hlubšího a kriticky reflektovaného vztahu k minulosti. Zároveň posilují roli Památníku jako odborného a vzdělávacího centra, které přináší aktuální témata, podporuje výměnu zkušeností a rozvíjí přesah mezi pamětí, historií a současností.

- Poskytovat platformu pro mezioborovou spolupráci historiků, pedagogů, didaktiků, psychologů, sociologů, umělců a dalších odborníků a sdílet dobrou praxi.
- Propojovat paměťové vzdělávání s výzvami současné společnosti – důraz na svobodu, lidská práva, rovnost, toleranci, odolnost vůči manipulaci a dezinformacím.
- Zvyšovat mezinárodní spolupráci a prestiž Památníku Lidice jako odborné platformy s přesahem za hranice ČR.
- Podporovat vznik nových výstupů – sborníky, výukové materiály, videozáznamy, metodiky.
- Zavedení studentských sekcí a panelů.

Pro realizaci konferencí na vysoké reprezentativní a odborné úrovni je nutné disponovat koordinačním týmem, budovat spolupráci s akademickými a odbornými institucemi a vyhledávat vícezdrojové financování.

Nedílnou součástí úspěšnosti navrženého rozvoje vzdělávacího oddělení Památníku Lidice je i propracovaná komunikační strategie a propagace.

Péče o nemovitý a movitý majetek

4. Péče o nemovitý a movitý majetek

Instituce spravuje pozemky a objekty v Lidicích (katastrální území Lidice) a v Ležákách (katastrální území Miřetice u Nasavrk a Louka u Vrbatova Kostelce).

4.1. Pietní území v Lidicích

Rozsáhlé pietní území, které je zapsáno na seznamu národních kulturních památek (č. 117 z roku 1962), patří k základní hodnotě Památníku Lidice. Místo, na kterém se rozprostírala původní obec, je jedním z klíčových nositelů paměti tragických událostí. Areál je celoročně volně a bezplatně přístupný veřejnosti.

Zhruba 50 % návštěvníků památníku soustředí svou pozornost pouze na pietní území, aniž by navštívili muzeum.

Autorem architektonického návrhu ztvárnění pietního místa je tým architektů pod vedením Františka Marka. Realizace prací vedoucích ke kultivaci zeleně a vytvoření a umístění architektonických prvků probíhala v letech 1947–1962. Nádvoří s glorií působí jako vstupní brána na území bývalé obce, která byla ponechána ve strohé parkové úpravě, byla doplněna pouze několika architektonickými prvky. Původní hranice jsou lemovány stromovým porostem („I prázdný prostor je architektura.“ – Ladislav Žák, Obytná krajina, 1947). Na pietním území se nachází hrob lidických mužů, sochařská díla, základy Horákova statku (jediné základy původního objektu odhalené po válce), obnovené základy kostela sv. Martina a školy, po válce obnovený hřbitov a několik pomníků připomínajících základní historické souvislosti.

Výše zmíněné základy Horákova statku nebyly od jejich odhalení ve 40. letech 20. století nijak restaurovány, což má za následek jejich postupný rozpad. Památník Lidice v současné době zpracovává restaurátorský posudek, na jehož základě proběhnou práce směřující k záchraně základů formou konzervace za účelem eliminace jejich degradace.

Pozemky na území NKP jsou vlastněny Památníkem Lidice, obcí Lidice, Lesy ČR, Státním statkem Křivoklát, Středočeským krajem (Správa a údržba silnic) a 27 soukromými majiteli.

4.2. Růžový sad

Pomyslným pojítkem mezi historií a současností obce Lidice se stal Růžový sad, iniciovaný v letech 1954–1955 dr. Barnettem Strossem. Tento ojedinělý sad byl v roce 2015 zařazen do prestižního seznamu Garden of Excellence a je držitelem Guinnessova rekordu. Skýtá na 24 tisíc růžových keřů zhruba 240 odrůd. Péče o sad je nejnáročnější činností z pohledu údržby zeleně. Ročně je na ni vynaložena cca polovina celkových nákladů připadajících na celkovou údržbu zeleně. Tato skutečnost se nejcitelněji projevila v 90. letech 20. století, kdy sad ve správě obce zcela zpustl, neboť se v rámci obecního rozpočtu nedařilo vyčlenit dostatečné finanční prostředky pro jeho pravidelnou údržbu. Po roce 2000 se vznikem Památníku Lidice jako příspěvkové organizace Ministerstva kultury byl sad znovu obnoven.

4.3. Muzeum v Lidicích

Součástí vstupního komplexu na pietní území je budova muzea postavená v roce 1962.

Za účelem rozšíření a modernizace prošla celkovou rekonstrukcí a dostavbou v letech 2002–2005. V roce 2019 došlo ke zjištění, že stávající konstrukce budovy je z hlediska jejího zatížení nedostačující, takže byl v roce 2020 zahájen projekt, jehož cílem je sanace nosných konstrukcí. Po dokončení v roce 2021 bude zajištěna dlouhodobá životnost budovy.

V roce 2006 byla v muzeu otevřena stálá expozice „A nevinní byli vinni...“, která je bezesporu výjimečně kvalitní, což dokazuje řada ocenění, a především ohlasy návštěvníků. Vzhledem k tomu, že je z velké části multimediální, je velkou výhodou její modernost a nadčasovost. Na druhou stranu podléhá rychlému morálnímu opotřebení. Z tohoto důvodu je nutná pravidelná obměna audiovizuálních zařízení za účelem dosažení co nejkvalitnějšího obrazu a zvuku, aby expozice vzhledem ke své modernosti paradoxně nepůsobila zastarale.

První kontakt, který návštěvník s muzeem má, je vstup do recepce. Ta byla v roce 2022 kompletně zrekonstruována a zmodernizována.

Součástí komplexu muzea jsou kancelářské prostory, zázemí pro zaměstnance, depozitář pro historickou a fotografickou sbírku a historický archiv.

Vedle muzea jsou na nádvoří umístěny i výstavní prostory. Jedná se o výstavní síň In Memoriam a výstavní síň Pod Tribunou rozšířenou v roce 2022 o promítací místnost ve stejném architektonickém stylu, jako je recepce muzea.

4.4. Lidická galerie

Nachází se v prostorách původního kulturního domu v centru obce Lidice. Disponuje výstavními prostory dlouhodobé expozice Lidické sbírky umění, její nejnovější instalace „Oslava života“ byla otevřena 22. března 2024. V prvním patře je prostor pro krátkodobé výstavy. V době od června do ledna následujícího roku zde probíhá Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice (od roku 1972), druhou polovinu roku slouží expozice k prezentaci výstav výtvarného umění. Dále se v objektu nachází prostory ředitelství Památníku Lidice, edukační prostory a depozitáře.

Prostory prvního patra jsou v porovnání s přízemím zastaralé a nepůsobí jednotně. Vzhledem k tomu, že se zde každoročně prezentuje největší a nejstarší výstava dětských prací na světě, je cílem Památníku Lidice zmodernizovat prostory, ve kterých je vystavena, a přiblížit je opticky a funkčně prostorům, kde se nachází expozice Lidické sbírky umění.

Součástí Lidické galerie je také restaurace, jejíž prostory prošly v letech 2021 – 2023 dílčí rekonstrukcí.

4.5. Rodinný domek č.p. 116

Roku 2013 se podařilo získat do majetku Památníku Lidice jeden z domů, které byly postavené v 50. letech 20. století pro přeživší lidické ženy a děti. Dům byl ve zcela původním stavu, což velmi napomohlo záměru zrekonstruovat ho v co nejvěrnější podobě a co nejbližše jeho obrazu z 50. let. Po jeho rekonstrukci zde byla 14. 12. 2017 slavnostně otevřena expozice „Stavíme nové Lidice“, která doplňuje poselství Lidic o ideu nového života. Vedle expozic se zde nacházejí také kancelářské a edukační prostory.

4.6. Pietní území v Ležákách

Pietní území v Ležákách je na seznamu Národních kulturních památek zapsáno od roku 1978 pod číslem 149. Jeho ztvárnění bylo realizováno podle architektonického návrhu architekta Ladislava Žáka po roce 1946, avšak nikdy nebylo zcela dokončeno. Je tvořeno zvýrazněnými půdorysy původních domů se specifickými stélami (tzv. hrobodomy) a stejně jako pietní území v Lidicích je základním kamenem paměti tragického příběhu osady Ležáky. V roce 2021 byly dokončeny restaurátorské práce na kamenných prvcích. Nyní každé dva roky probíhá pravidelná údržba za účasti restaurátora, aby v budoucnu nedocházelo k jejich předčasné a neúměrné degradaci.

Úprava zeleně je zde stejně jako v Lidicích pojmána pietně s pravidelnými sečemi. Na pietním území byly v posledních třech letech redukovány jehličnany, které nebyly v souladu s původním návrhem architekta Žáka, jehož záměrem bylo vysazování pouze listnatých stromů.

V roce 2020 byl zjištěn havarijní stav hráze rybníka Ležák, která je v majetku Památníku Lidice. Na základě výzvy Obce Miřetice a Městského úřadu Hlinsko byly zahájeny přípravné práce za účelem zajištění havarijního stavu.

Pozemky v rámci NKP a pietního území jsou vlastněny Památníkem Lidice, obcemi Miřetice a Vrbatův Kostelec, Lesy ČR, Pardubickým krajem (Správa a údržba silnic), Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových a čtrnácti soukromými majiteli.

4.7. Muzeum a restaurace v Ležákách

Budova muzea byla postavena v letech 1966 až 1971. V roce 2008 a 2009 prošlo muzeum celkovou rekonstrukcí a byla zde zpřístupněna expozice „Ležáky, osada, která nemlčela“. V roce 2022 doznala expozice drobných změn, byla rozšířena o virtuální 3D model osady a doplněna novým dokumentárním filmem. Současný stav budovy je však zastaralý s nevyhovujícími hygienickými a bezpečnostními podmínkami pro návštěvníky i zaměstnance.

Budova restaurace, která se nachází v těsné blízkosti muzea, prošla rekonstrukcí ve stejné době jako muzeum. V jejím zadním traktu se nacházejí prostory Minigalerie, kde jsou pravidelně prezentovány krátkodobé výstavy pořádané Památníkem Lidice.

4.8. Investiční a neinvestiční akce

4.8.1. Restaurování Památníku dětských obětí války

Cíl: očištění a konzervace unikátního sochařského díla stojícího na pietním území v Lidicích

Památník dětských obětí války, který je nedílnou součástí pietního území v Lidicích, je mimořádné dílo akademické sochařky Marie Uchytilové. Tato výjimečná umělkyně mu věnovala celá dvě desetiletí svého života, přičemž jejím cílem bylo vytvořit monument k počtě všech nevinných dětí, které přišly o život v nesmyslných válkách a ozbrojených konfliktech tohoto světa.

Čas a povětrnostní podmínky se na něm bohužel výrazně podepsaly a jak bylo během posledního odborného zkoumání zjištěno, bez restaurování všech 82 soch, které ho tvoří, je ohrožena nejen jeho estetická hodnota, ale i samotná existence. Provedení náročných restaurátorských prací, mimořádných především jejich rozsahem, je bohužel velice finančně náročné.

Památník Lidice shání finanční prostředky na provedení restaurátorských a konzervátorských prací, a to již od roku 2024 formou veřejné sbírky a vyhledáváním vhodných dotačních titulů. Dle skutečně získaných finančních prostředků budou práce provedeny ve dvou etapách:

- I. etapa – provedení záchranného průzkumu: záchranný restaurátorský průzkum cca 3 vybraných soch v ateliéru po demontáži
- II. etapa – zpřesnění původního restaurátorského průzkumu na základě výsledků záchranného průzkumu
- III. etapa – realizace konečného restaurátorského průzkumu

Finanční zajištění: veřejná sbírka (5 000 000 Kč), ISPROFIN (8 000 000 Kč)

Termín: 2025 – 2028

4.8.2. Zajištění havarijního stavu hráze rybníka Ležák

Cíl: odstranění havarijního stavu a ochrana pietního území před prasknutím hráze

Rekonstrukce hráze na základě projektové dokumentace za účelem zvýšení kapacity bezpečnostní výpusti hráze a rozšíření navazujícího koryta potoka Ležák. Výsledkem rekonstrukce hráze bude eliminace záplav v pietním území. V rámci rekonstrukce jsou zároveň zvoleny takové materiály, které více odpovídají záměru architekta Žáka. K rybníku bude dále přistavěno molo pro návštěvníky, aby došlo k jejich fyzickému propojení s krajinou.

Finanční zajištění: dotace AOPK (cca 4 500 000 Kč), ISPROFIN (cca 6 500 000 Kč)

Termín: 2025 – 2027

4.8.3. Stavební rekonstrukce budovy muzea Památníku Ležáky

Cíl: modernizace budovy, zajištění hygienických a bezpečnostních standardů pro objekt muzejního typu

Oprava střechy, vybudování VZT a vytápění, vybudování únikového východu, zajištění hygienického zázemí pro zaměstnance muzea.

Komplexní řešení výměny vzduchu a topení v objektu prostřednictvím nově vzniklé vzduchotechniky, čímž bude zajištěno bezpečné a hygienické pracovní a návštěvnické prostředí a vznikne i stabilní prostředí pro vystavení sbírkových předmětů v expozici, které dodnes chybí. Řešení sociálního zařízení (vč. svodu splaškových vod do jímky) pro provozní zaměstnance, které významně ulehčí provozu muzea Památníku Ležáky. Zajištění svodu srážkových vod vyhovující standardům, zamezení podmáčení budovy muzea. Zajištění vhodného prostředí pro umístění nové expozice v interiéru.

Finanční zajištění: ISPROFIN (6 000 000 Kč)

Termín: 2026 – 2027

4.8.4. Obměna expozice muzea Památníku Ležáky

Cíl: modernizace expozice a uvedení muzea do souladu s provozními potřebami

Modernizace expozice, nové pojetí jejího konceptu a kompozice. Uvedení prostor do souladu s potřebami edukačních aktivit a vybudování potřebného zázemí pro zaměstnance.

Finanční zajištění: ISPROFIN, vlastní zdroje (6 000 000 Kč)

Termín: 2026 – 2027

4.8.5. Oprava střechy podloubí muzea Památníku Lidice

Cíl: odstranění zatékání do konstrukce stavby a zajištění její statiky

Oprava střechy objektu podloubí navazujícího na Gloriet na nádvoří muzea Památníku Lidice. Navrácení původního materiálu, kterým je měď. Oprava odvodových žlabů a okapů, zajištění funkčního spádování střechy.

Finanční zajištění: ISPROFIN (2 000 000 Kč)

Termín: 2026 – 2027

4.8.6. Obměna zastaralé vzduchotechniky v Lidické galerii

Cíl: nahrazení zastaralého systému vzduchotechniky za technicky vyspělejší a provozně levnější

Současný systém vzduchotechniky v budově Lidické galerie je technicky zastaralý a stávající systém měření a regulace již dosluhuje a není možné pro něj sehnat technickou podporu, což provoz prodražuje. Zároveň již existují šetrnější zařízení z hlediska spotřeby elektrické energie a rekuperace.

Finanční zajištění: ISPROFIN (6 000 000 Kč)

Termín: 2027

4.8.7. Pravidelná obměna audiovizuální techniky v expozici muzea Památníku Lidice

Cíl: pravidelná obměna audiovizuálních zařízení

Expozice muzea Památníku Lidice je plně audiovizuální a povaha jejího provozu vyžaduje každých pět let obměnu audiovizuálních zařízení (projektory, řídicí jednotky, datové nosiče) pro zajištění plného potenciálu zobrazení promítaných dokumentů a fotografií.

Finanční zajištění: ISPROFIN (2 000 000 Kč)

Termín: 2028

4.8.8. Pravidelná údržba architektonických prvků Památníku Ležáky

Cíl: zajištění udržitelnosti architektonických prvků

Pravidelná revize a oprava kamenných prvků v pietním území dle manuálu pro pravidelnou údržbu architektonických děl za účelem eliminace jejich předčasné a neúměrné degradace.

Finanční zajištění: provozní prostředky organizace (do 60 tis. Kč/rok)

Termín: 2026 – 2030

4.8.9. Péče o pietní území v Lidicích a Ležákách

Cíl: proměna konceptu údržby pietních území

Koncepce pietních území Památníku Lidice je důležitým příspěvkem k poznání budování veřejného prostoru u nás i ve světě, neboť v obou případech se jednalo o velmi progresivní koncepce. Věnování pozornosti krajinářským koncepcím pietních území Památníku Lidice je tématem, které Památník Lidice komunikuje směrem k odborné veřejnosti jako příklad myšlení o krajině, k široké veřejnosti pak samotnou prací s prostorem. Oběma pietním územím se postupně snažíme navrátit podobu navrženou původními krajinářskými návrhy, a to i s přihlédnutím k proměně klimatu ve střední Evropě.

Finanční zajištění: Průběžná údržba zeleně a konzervace architektonických prvků je hrazena z provozních prostředků organizace, v případě větších restaurátorských zásahů budou podávány konkrétní žádosti do dotačních programů MK ČR.

Termín: 2026 – 2030

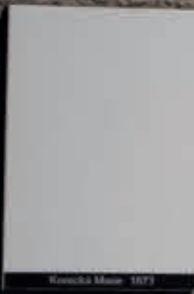
4.9. Běžné opravy a údržba

Cíl: prodloužení životnosti nemovitostí a movitých věcí

Běžné opravy a údržba zahrnují zejména pravidelné předsezónní a posezónní servisy čerpací techniky studny a fontán, průběžné opravy závlah v areálech PL, Růžovém sadu a v zahradě u Lidické galerie, v Ležákách, pravidelný servis výtahů, vzduchotechniky, EZS, EPS, CCTV, hydrantů a hasících přístrojů, pravidelné revize a roční kontroly plynovodů a plynových zařízení, servis a opravy dopravních prostředků a zahradní techniky, odstraňování škod způsobených vandaly, zloději a klimatickými vlivy, běžnou stavební údržbu (vysprávkování dlažby chodníků, opravu omítek a nátěrů fasád, čištění kanalizací, šachet a dešťových svodů, oprava maleb), technické zajišťování kulturních a společenských akcí, údržbu přístupových, příjezdových a obslužných komunikací a parkovišť. V Ležákách bude zvýšená péče věnována nabytým pozemkům v areálu lomu, kde byli drženi ležáčtí obyvatelé před transportem k pardubickému popravišti.

Finanční zajištění: provozní prostředky

Termín: průběžně každý rok

Utrapy koncentrační tábory
 53 women from Lidice did not survive to
 Das Leben in den Konzentrationslagern und
 53 femmes de Lidice n'ont pas survécu aux souffrances des
 Тяжоты концентрационных лагерей – марш

a pochoo smrti nepřežilo 53 lidických žen, 22 jich bylo umučeno v Ravensbrücku, 23 v Osvětimi, 5 v Lublinu a 3 zahynuly na pochodu smrti.
 he suffering in the concentration camps and on the death march. 22 women died in Ravensbrück, 23 in Auschwitz, 5 in Lublin and 3 on the death march.
 auf dem Todesmarsch überlebten 53 Frauen aus Lidice nicht. 22 Frauen starben in Ravensbrück, 23 in Auschwitz, 5 in Lublin und 3 auf dem Todesmarsch.
 camps de concentration et aux marches de la mort. 22 d'entre elles ont été suppliciées à Ravensbrück, 23 à Auschwitz, 5 à Lublin et 3 ont péri pendant la marche de la mort.
 и смерти не пережили 53 женщины, 22 из которых были замучены в Ravensбрюке, 23 в Освенциме, 5 в Люблине и 3 погибли во время марша смерти.

Péče o sbírky

5. Péče o sbírky

Sbírka Památníku Lidice je v Centrální evidenci sbírek uvedena pod registračním číslem SPL/002-02-04/043002. K 31. 12. 2024 měla Lidice čtyři podsbírky – Historickou, Výtvarného umění, Fotografickou a NKP Ležáky.

- Podsbírka „Historická“ má celkem 659 inventárních čísel.
- Podsbírka „Výtvarného umění“ obsahuje celkem 548 inventárních čísel.
- Podsbírka „Fotografická“ představuje celkem 5 957 inventárních čísel.
- Podsbírka „NKP Ležáky“ má celkem 97 inventárních čísel.

Dále Památník Lidice spravuje sbírku děl vytvořených laureáty Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice (MDVV), která čítá za rok 2024 12 723 zaevidovaných položek. Sbírka není zapsaná v CES a je vedena jako Archiv MDVV – pomocná dokumentace.

Památník Lidice vede sbírku archivní dokumentace, která má 501 zaevidovaných položek. Sbírka není zapsaná v CES a je vedena jako Archiv Památníku Lidice – pomocná dokumentace.

Památník Lidice spravuje knihovní fond čítající 719 publikací, 962 svazků.

5.1. Podsbírky Historická a Fotografická

Podsbírky Historická a Fotografická Památníku Lidice jsou poslední hmatatelnou dokumentací nejen života ve starých Lidicích, ale i děsivé tragédie, která se zde 10. června 1942 odehrála. Mapují život ve staré obci i kruté osudy jejích obyvatel. Připomínají však i solidaritu lidí z celého světa, znovuzrození Lidic a vývoj nově vybudované obce a pietního místa do dnešních dnů. Stále jsou předmětem bádání, připomínkou tragických historických událostí i varovným poselstvím pro budoucí generace. Péče o sbírky je proto pro Památník Lidice zcela zásadní.

Koncepce rozvoje Památníku Lidice v oblasti péče o sbírky je zaměřena na co nejefektivnější práci se sbírkovými předměty, jejich citlivé využití v edukaci a online zpřístupnění široké veřejnosti.

5.1.1. Rozšiřování administračního systému MUSEION

Od roku 2022 je administračním systémem pro správu Sbírky Památníku Lidice cloudový evidenční systém Museion, který umožňuje dálkový přístup, efektivnější práci se sbírkami i jejich evidencí. Dle uživatelské zkušenosti je žádoucí tento systém do budoucna rozšiřovat o moduly, které zajistí efektivní zpřístupňování jednotlivých podsbírek.

5.1.2. Zpřístupnění sbírky on-line prostřednictvím serveru e-sbírky

Dalším krokem v přiblížení sbírek badatelům a zájemcům o historii je jejich zpřístupnění on-line prostřednictvím serveru E-sbírky. V rámci expozic Památníku Lidice není možné vystavit všechny historické předměty, fotografie a dokumenty, které podsbírky obsahují. Z tohoto důvodu bychom je rádi zpřístupnili alespoň v digitální podobě.

5.1.3. Efektivnější a šetrnější digitalizace sbírkových předmětů Památníku Lidice

Pro efektivnější a šetrnější digitalizaci sbírkových předmětů požádal Památník Lidice v rámci výzvy Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek II v roce 2023 o dotaci Ministerstva kultury ČR z programu Národního plánu obnovy. Podpora směřovala k pořízení hardwaru, dalšího přístrojového vybavení sloužícího k digitalizaci, softwaru a dodavatelských služeb. Toto vybavení pořídil Památník Lidice ke konci roku 2024. Na základě schváleného Plánu digitalizace probíhá kompletní digitalizace sbírek, která bude ukončena k 31. 12. 2026.

5.1.4. Badatelna

V suterénu muzea Památníku Lidice byla na jaře 2023 zprovozněna badatelna, která umožňuje zájemcům o historii nahlédnout do digitálního archivu Historické a Fotografické podsbírky. Její vybavení je však zastaralé. V budoucích letech bychom rádi i z tohoto místa vytvořili moderní a uživatelsky optimální prostor.

5.1.5. Využití sbírkových předmětů v edukaci

Sbírkové předměty i fotografie ze starých Lidic v sobě ukrývají mnoho informací i příběhů. Ve spolupráci se vzdělávacím oddělením podporujeme využití digitalizovaných sbírkových předmětů v interaktivních či badatelských edukačních programech.

5.2. Výtvarná podsbírka – Lidická sbírka umění

5.2.1. Shrnutí

Lidická sbírka umění, spravovaná Památníkem Lidice, představuje unikátní solidární kolekci založenou v 60. letech 20. století britským lékařem sirem Barnettem Strossem jako vyjádření solidarity s oběťmi nacistického teroru.

Sbírka je tvořena výhradně dary umělců z celého světa, mezi nimiž figurují Gerhard Richter, Mona Hatoum, Joseph Beuys či české autorky Eva Kmentová a sestry Válový. V Lidické galerii je instalována stálá expozice představující hlavní díla kolekce, kterou doplňují pravidelné tematické výstavy reflektující aktuální společenské otázky.

V letech 2024–2025 jsme posílili naše výstavy a veřejné programy, nastartovali systematickou digitalizaci, rozvíjíme spolupráce nejen s veřejnými a soukromými institucemi, ale i s vysokými školami. Vyjasňujeme interní role a posilujeme povědomí o Lidické sbírce umění, jakožto o aktivním činném aktérovi na kulturní scéně. Největší nevyužitý potenciál leží v Praze, kde žije a pracuje klíčová část budoucího publika, partnerů, médií a dárců.

5.2.2. Mise

Lidická sbírka umění se stává uměleckou-kurátorskou organizací, která podporuje otevřené a solidární vzdělávací a výzkumné aktivity s využitím principů "The Cycle", jako nástroje k docílení pozitivní změny v KKS pomocí výtvarného umění a odkazu zakladatele Lidické sbírky umění sira Barnetta Strosse a všech, kdo sbírku štědře podpořili

5.2.3. Vize

Lidická sbírka umění je vzdělávací a výzkumný umělecko-kurátorský institut zaměřený na podporu začínajících aktérů v KKS, pečující o rozvoj solidarity a štědrosti v současném umění a využívající inovativní a fundraisingové aktivity k docílení pozitivní změny v KKS.

5.2.4. 7 základních hodnot

- Solidarita
- Otevřenost
- Péče o umění a společnost
- Postupná a pozitivní změna
- Řízená očekávání (managed expectations)
- Každý rok jeden speciální projekt
- Udržitelnost, důstojná mzda a smysluplné dobrovolnictví

5.2.5. Cíle

- Silné (edukačně zaměřené) výstupy podporující solidaritu ve všech směrech.
- Aktivní instituce ve dvou lokalitách a s jasným profilem
- Adekvátní růst publika a digitálního dosahu
- Fundraising, členská základna a finanční stabilita (nezávislá na zřizovateli)
- Silná organizační struktura, která je aktivní v rámci organizace (včetně rady)

5.2.6. SWOT analýza LSU

Silné stránky	Slabé stránky
Silný příběh sbírky a kurátorský směr Schopnost spolupracovat s institucemi, jak se státními, tak s univerzitami a soukromými subjekty, jak u nás, tak v zahraničí Státní instituce = jistota	Nedostatečné povědomí o Lidické sbírce umění a počet návštěvníků Nedostatek zdrojů pro potencionální spolupráce Nedostatek financí (jako státní instituce nemožnost žádat o řadu grantů)
Příležitosti	Hrozby
Negrantový fundraising vede k zvýšenému povědomí Jasně definovaná mise vede ke spolupráce s institucemi, jak se státními, tak s univerzitami a soukromými subjekty Rozšíření působnosti mimo Lidice umožňuje vytvoření zájmového spolku, který je schopen zajistit další finance pro své fungování	Změna politické situace a tím neochota spolupracovat Vyčerpání obsahu v dalších 3-5 letech Rozšíření působnosti nevede k navýšení zájmu o Lidickou sbírku umění

Klíčové kompetence

- Kvalita a příběh Lidické sbírky umění
- Mezinárodnost a odbornost (včetně kontaktů)

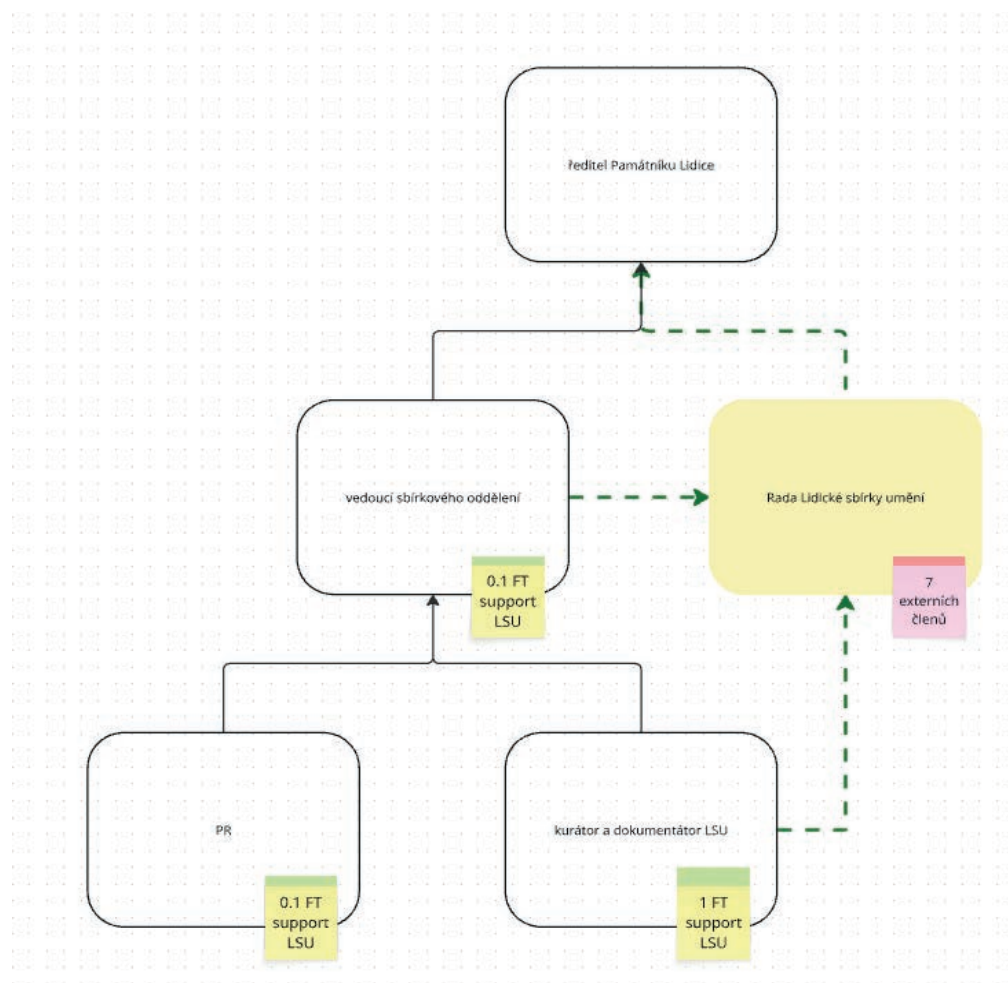
5.2.7. Plánované aktivity a jejich risk

ROK	AKTIVITA	KLÍČOVÉ KOMP.	STRATEGICKÝ FILTR	RISK	POZNÁMKA
2026	Výstava "Dar NHK Collection"	1. 2. 	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Střední	Je potřeba dozajistit finance na výstavu, ale transport a dar již v procesu
2026	Rezidence ESR 2026	1. 2. 	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Nízký	Finance, prostory a vše okolo zajištěno
2026	Katalog LSU v češtině	1. 2. 	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Střední	Je potřeba dozajistit finance na publikaci, ale odborné zázemí nabízí Lucie Černá
2027	Konference ESR	1. 2. 	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Nízký	Finance, prostory a vše okolo zajištěno
2027	Výstava darů od českých umělců*kyň	1. 2. 	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Střední	Již zajištěny dary od Ságlové, Ságla, Jarcov-jákové, Daučíkové, Týna, ale je nutné nastavit další směr
2027	Katalog LSU v angličtině	1. 2. 	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Velký	Je potřeba zajistit distribuci ve Velké Británii a v Německu
2027	Výstava ve Velké Británii	1. 2.	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Střední	Konverzace s potencionálními partnery probíhá od roku 2024 a do konce 2025 by mělo být potvrzeno
2027	Rezidence ESR II 2027	1. 2. 	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Velký	Je potřeba zajistit finance a podat žádost na KE v roce 2026
2028	Výstava darů od zahraničních umělců*kyň	1. 2. 	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Velký	V současné době se pohybujeme v režimu plánu
2028	Otevření prostoru v Praze	1. 2. 	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Velký	V současné době se pohybujeme v režimu plánu
2028	Konference v Berlíně	1. 2. 	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Velký	V současné době se pohybujeme v režimu plánu

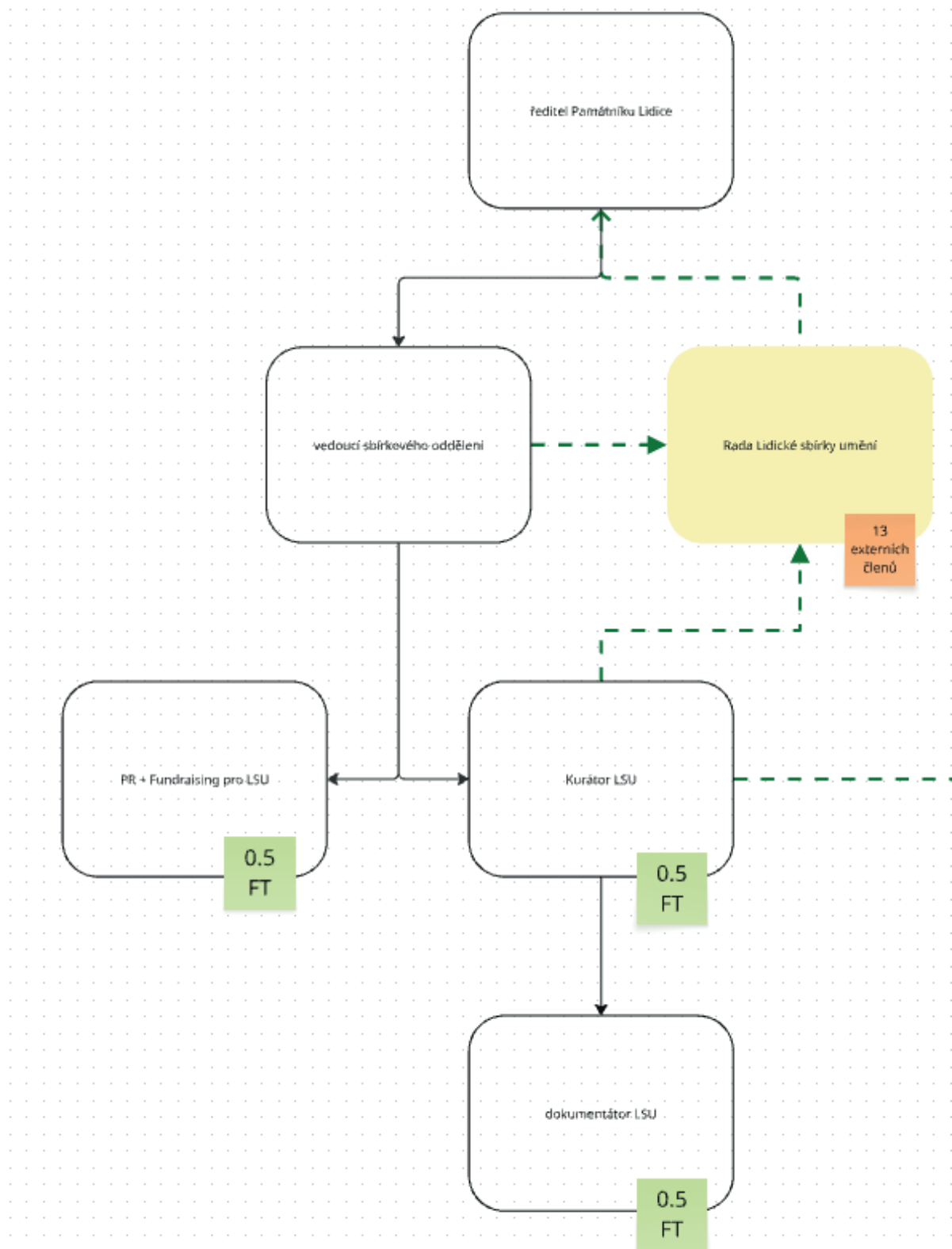
2028	Rezidence ESR II 2028	1. ☒ 2. ☒	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Velký	Je potřeba zajistit finance a podat žádost na KE v roce 2026
2029	Konference ESR II	1. ☒ 2. ☒	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Velký	Je potřeba zajistit finance a podat žádost na KE v roce 2026
2029	Prostor v Praze	1. ☒ 2. ☒	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Velký	V současné době se pohybujeme v režimu plánu
2029	Společný výstavní projekt s významnou institucí	1. ☒ 2. ☒	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Velký	V současné době se pohybujeme v režimu plánu
2029	Instalace sochařského díla v parku u Památníku Lidice	1. ☒ 2. ☒	Soulad s misí, vizí, hodnotami a cíli	Velký	V současné době se pohybujeme v režimu plánu

5.2.8. Organizační struktura LSU

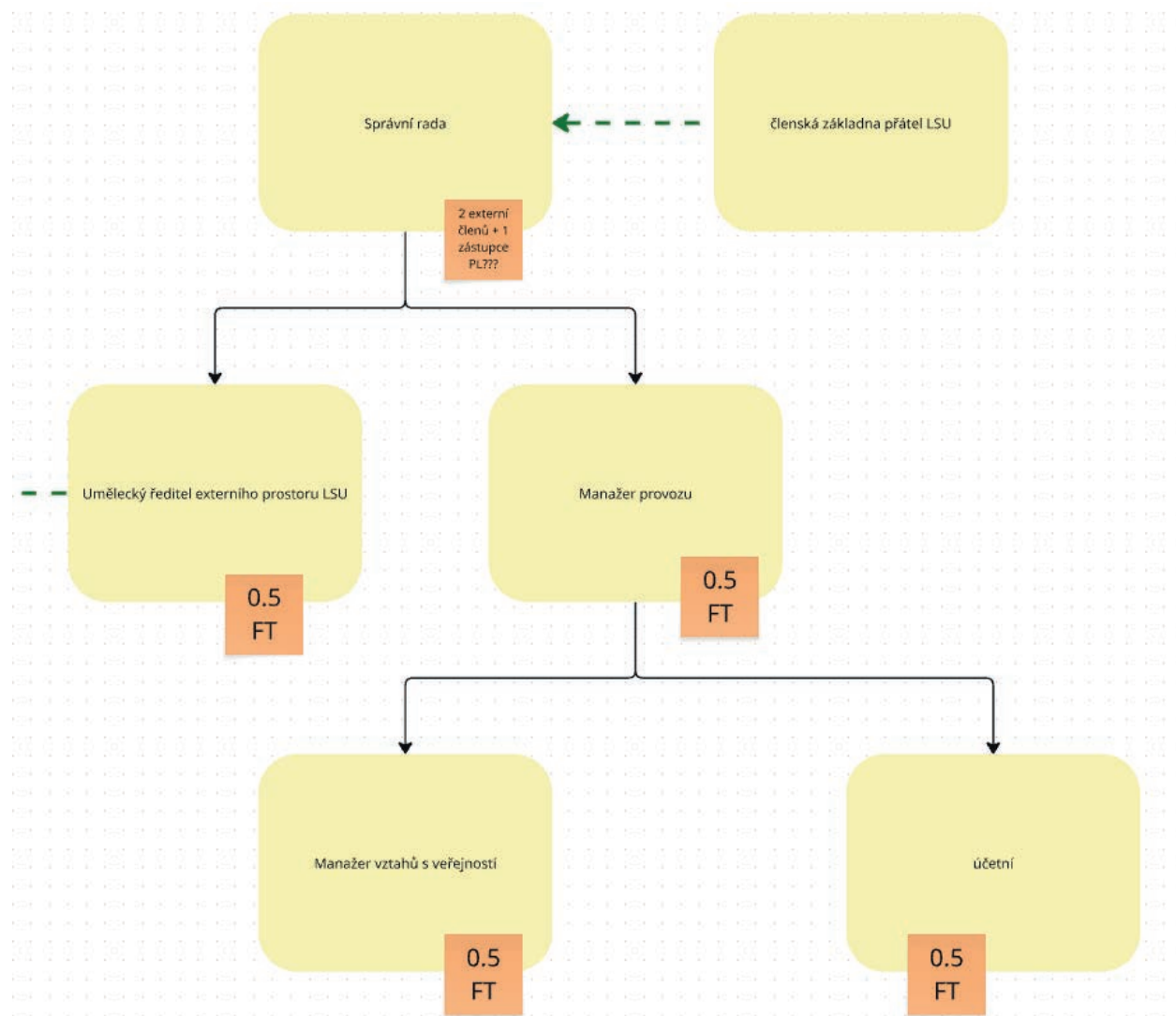
Současný stav

Budoucí stav (nejpozději 2028) – Lidice

Budoucí stav (nejpozději 2028) – Praha

5.3. Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice

Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice (MDVV Lidice) byla založena v roce 1967 k uctění památky dětských obětí z české obce Lidice, zavražděných německými nacisty, a všech dalších dětí, které zahynuly ve válečných konfliktech.

Tato původně národní výstava se stala v roce 1973 výstavou mezinárodní a během své historie se stala dobře známou nejen mezi dětmi a učiteli u nás, ale doslova v celém světě. V posledních letech do výstavy přichází pravidelně kolem 20 000 velice kvalitních výtvarných děl od dětí nejen z České a Slovenské republiky, ale i z dalších 70-80 států světa.

V roce 2018 získala výstava významné ocenění Gratias agit (dříve Cena Jana Masaryka Gratias agit) od ministra zahraničních věcí ČR za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí. Hlavní expozici aktuálního ročníku je možné navštívit každý rok v Lidické galerii.

MDVV Lidice je jednokolová soutěž pro děti od 4 do 16 let a pro všechny typy škol a organizací, které pracují s dětmi – mateřské školy, základní školy, základní umělecké školy, speciální školy, střediska volného času dětí a mládeže, domy dětí, víceletá gymnázia a ostatní střední školy. Zúčastnit se mohou i jednotlivci, případně účastníci s handicapem (bez věkového omezení). Odborná porota, složená z učitelů výtvarné výchovy a výtvarníků, vybírá pro expozici přibližně 1 200 prací, oceněným pracím je uděleno Čestné uznání a nejlepším pracím medaile Lidická růže.

Od roku 2004 je hlavním pořadatelem Památník Lidice za podpory Ministerstva kultury ČR, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstva zahraničních věcí ČR a České komise pro spolupráci s UNESCO. Od roku 2013 poskytují záštitu výstavě i Česká centra.

Každý rok je vyhlašováno „téma roku“ doporučené organizací UNESCO – 2023 – Tanec, 2024 – Karavana, 2025 – Hra, 2026 – Kniha.

5.3.1. Popis cílového stavu MDVV

Zajištění nárůstu počtu účastníků v budoucím období.

Ve spolupráci se zastupitelskými úřady ČR v zahraničí připravit výstavy oceněných děl od dětí z konkrétních zemí. Pilotní projekt byl zahájen v roce 2025 pro Brazílii – panely s reprodukcemi děl brazilských dětí. MDVV Lidice navrhne díla a grafické zpracování, zastupitelský úřad zajistí tisk. Jednotlivé panely se v budoucnu budou moci doplňovat.

5.3.2. Podpora propagace v zahraničí

Kromě tištěné výzvy k účasti (příp. elektronické) bychom rádi vytvářeli i video pozvánky – krátká motivační videa, která by mohly zastupitelské úřady propagovat na svých sociálních sítích.

5.3.3. Podpora propagace v ČR

Pro děti v ČR bychom rádi zorganizovali workshopy, které pomohou účastníkům v kategoriích, jež např. na školách nemají dostatečnou pozornost – hlavně fotografie a film.

Památník Ležáky

6. Památník Ležáky

Dne 27. 5. 2008 vydal ministr kultury ČR rozhodnutí č. 2/2008, kterým se mění a doplňuje zřizovací listina Památníku Lidice (č.j. 9261/2000) ze které, kromě jiného, vyplývá, že:

Od 1. června 2008 je posláním Památníku Lidice také péče o trvalé uchování vzpomínky na vyhlazení osady Ležáky a utrpení jejich občanů, kteří se dne 24. června 1942 stali obětí nacistického teroru za podporu odbojové činnosti, a péče o zachování jména osady Ležáky jako symbolu českého boje proti nacismu a obětí válečných zločinů.

Ve stejný den je ministrem kultury podepsáno i úplné znění zřizovací listiny Památníku Lidice s účinností od 1. 6. 2008.

6.1. Současný stav organizace

NKP – Pietní území Ležáky, o výměře 93.512 m² se rozkládá převážně na půdorysu bývalé osady Ležáky. Památník Ležáky disponuje budovou muzea a budovou restaurace, kde se nachází i sociální zařízení pro návštěvníky a Minigalerie pro krátkodobé výstavy. Na pietním území jsou hlavními prvky tzv. hrobodomy, označující místo, kde původně stály domy nacisty vypálené osady, pomníky věnované členům odbojové skupiny Čenda, dále mohyla, pamětní kříž a několik drobných prvků jako jsou lávky přes potok, lavičky apod. Památník Ležáky nevede vlastní historickou sbírku, nemá depozitář a exponáty vystavené v muzeu jsou zapůjčené z Regionálního muzea v Chrudimi a Východočeského muzea Pardubice.

Po ukončení pandemie Covid-19 má Památník Ležáky vzrůstající tendenci v návštěvnosti, do které jsou započítávány doprovodné akce pořádané Památníkem Lidice a Památníkem Ležáky. Hlavní návštěvnická sezóna pro návštěvníky (zejména muzeum, restaurace) je každoročně zajišťována v době od 1. 4. do 31.10. (provozní doba v měsících duben, květen, září, říjen: úterý až neděle, červen, červenec, srpen: každý den). V ostatních měsících je provoz omezen pouze na muzeum, a to po telefonické dohodě pro skupiny nad 20 osob.

Údržba staveb a komunikací je prováděna na základě objednávek osobou samostatně výdělečně činnou. Na základě výběrového řízení údržbu zeleně provádí firma, se kterou je uzavřena smlouva na údržbu zeleně a likvidaci bioodpadu.

Silné stránky

- význam ležácké tragédie a jejího ohlasu zejména pro naše dějiny 21. století
- zvyšující se zájem u mladé generace o nedávné dějiny naší země
- dobrá spolupráce s žijícím pamětníkem
- dobrá spolupráce s Pardubickým krajem, Městy Chrudim, Hlinsko, Skuteč, obecním úřadem Miřetice a dalšími okolními obcemi
- výborná spolupráce se složkami: KVV Pardubice, 43. výsadkový pluk Chrudim, Policie ČR
- zkušený personál muzea

Slabé stránky

- nedostatečné personální obsazení pracovníků muzea, počet úvazků se od roku 2009 nezměnil i přes vyšší nárůst návštěvnosti
- nevyhovující mobiliář na pietním území
- absence sociálního zařízení v budově muzea
- nedostatečná kapacita parkovacích míst pro osobní automobily i autobusy
- terénně náročná údržba poměrně rozsáhlého pietního území
- chybějící vhodný prostor pro vzdělávání mládeže a pedagogů, ale i badatelů
- expozice „Ležáky, osada, která nemlčela“ v době 2008-2012 byla nadčasová, v současné době je průměrná
- chybějící ubytovací a stravovací kapacity s moderním zázemím v okolí Památníku Ležáky
- chybějící archiv historického dokumentačního materiálu

6.2. Expoziční a výstavní činnost v muzeu

6.2.1. Stálá expozice

Současná expozice, směřující do minulosti by měla být v nejlepším slova smyslu multimediální a emočně hluboce působivá, zároveň by měla návštěvníkovi umožňovat interaktivně získávat potřebné informace.

6.2.2. Sbírkotvorná činnost

Průběžně shromažďovat fotografie, písemné materiály a poznatky získané metodou orální historie, které budou použity v publikační, popř. výukové činnosti. Část materiálu bude následně představena v internetové badatelně a ve vzdělávacím středisku v Lidicích.

6.3. Odborná činnost, doprovodné činnosti

6.3.1. Pietní akty

Cílem je nadále zvyšovat zájem o Památník Ležáky především mezi tuzemskými návštěvníky a zejména u mládeže. Účastí na pietních vzpomínkách s následnou prohlídkou muzea a pietního území si přirozeným způsobem připomínají historický význam ležácké tragédie a jeho poselství pro současnost a budoucnost.

Zájem o pietní vzpomínky bude nadále povzbuzován vystoupením významných osobností, doprovodným servisem odpovídajícím současným náročnějším požadavkům návštěvníků a samozřejmě cílenou mediální kampaní a propagací před termínem výročí.

6.3.2. Vzdělávací programy, přednášková činnost

Nadále se bude Památník Ležáky věnovat vzdělávacím programům pro děti a mládež, s využitím expozice muzea, dochovaných fotografií, dokumentů atp. včetně slovního upřesňování k daným úkolům. Cílovou skupinou by měly být především žáci 4. až 9. tříd ZŠ, středních škol, popřípadě učilišť.

Každým rokem by se měly konat semináře pro pedagogy, žáky vyšších stupňů gymnázií, popřípadě i mezinárodní, se zaměřením na téma druhé světové války, ale rovněž témata související časově s jubilei významných osobností naší republiky. Semináře by vedli renomovaní historici a lektori.

6.3.3. Setkávání mládeže, kulturně vzdělávací akce

Setkání s pamětníky a pozůstalými přeživších z období působení paravýsadku SILVER A a ležácké tragédie, které se uskuteční v Pardubicích dne 9. ledna při příležitosti prvního úspěšného vysílání vysílačky Libuše z protektorát do Velké Británie.

Každoročně bude Památník Ležáky pokračovat v tematicky zaměřených akcích pro děti a mládež. „Memoriál Josefa Štulíka“ – závod v běhu žáků ZŠ a dorostu – je jmenovitě zaměřen na člena ležácké odbojové organizace, kde navíc závodníci běží po trase, kudy chodily ležácké děti do školy. „Memoriál Karla Kněze“ od roku 2024 přejmenován na „Ležácký memoriál“ je každý rok věnován konkrétní rodině z vypálené osady Ležáky. Jedná se o branný závod zahrnující i vědomostní úkoly.

Do každoroční výtvarné soutěže „Ležáky – poselství ukryté v květech“ se kromě žáků ZŠ zapojují též děti z MŠ. Soutěž se koná v období Dne matek a je vždy vyhlašována na konkrétní téma vztahující se k významným historickým osobnostem či událostem.

Finanční zajištění

7. Finanční zajištění

7.1. Provozní prostředky

Hlavní činnosti budou pokryty z provozního příspěvku zřizovatele (především péče o nemovitý majetek, sbírky, příprava stálých expozic a z části velké výstavní a vzdělávací projekty). Tyto činnosti budou dále financovány z příjmů z hlavní činnosti.

7.2. Nadpožadavky

Nadpožadavky Památník Lidice zpracovává dle metodických pokynů zřizovatele každoročně nadpožadavky na zajištění důležitých činností, které však přesahují základní rámec tradičních úkolů instituce.

7.3. Veřejné zdroje, grantové projekty

Památník Lidice zajišťuje financování řady velkých i drobných projektů z veřejných zdrojů. Důležitým finančním zdrojem pro aktivity Památníku Lidice jsou dotace samospráv – kraje, města, obce. Dále máme vytipované projekty, pro které hledáme strategické partnery mezi pamětovými a podobně zaměřenými institucemi, s nimiž by bylo možné realizovat projekty s grantovou podporou.

7.4. Sponzoři

Památník Lidice se intenzivně věnuje také hledání sponzorů. Neatraktivnější aktivitou pro donátory je v současné době Památník dětských obětí války, následuje v mnohem skromnější míře Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice (dále jen MDVV).

7.5. Omezení

Památník Lidice není vědeckovýzkumnou institucí, proto má omezené možnosti v získávání finanční podpory z projektů jako GA ČR, NAKI, VaVal. S ohledem na to, že pietní území v Lidicích i Ležákách jsou národními kulturními památkami, nemáme možnost žádat o podporu v rámci programu EHP (tzv. Norských fondů).

Obecně ovlivňují tyto faktory: inflace, zvyšující se ceny energií, návštěvnost, klimatické podmínky; veřejná a politická poptávka po službách Památníku Lidice a v minulých letech také celosvětová epidemiologická situace

7.6. Hodnocení rizik

Fluktuace pracovníků:

Odchod kmenových zaměstnanců, zejména schopných vysokoškolsky vzdělaných odborníků, z důvodu nízké úrovně platů. Památník Lidice v posledních letech prošel obměnou zaměstnanců, a to kvůli odchodu do důchodu, na mateřskou dovolenou nebo podání výpovědi z důvodu nedostatečného finančního ohodnocení či jiného. Někteří zaměstnanci v minulosti nebyli schopni zvládat tempo Památníku Lidice a odešli ve zkušební době. K další výměně zaměstnanců došlo po odstoupení bývalé ředitelky na počátku roku 2020 a nástupu současného ředitele. V roce 2022 rozvázala pracovní poměr účetní a mzdová účetní, mzdová agenda byla zatím dočasně předána externí firmě, protože na tuto pozici se nikdo nepřihlásil. Předpokládáme, že nyní je pracovní kolektiv stabilizovaný. Nicméně riziko fluktuace z důvodu nízkého finančního ohodnocení, které je v rozporu s velkým pracovním tempem, přetrvává. Dalšími hrozbami v personální oblasti jsou nízká míra zastupitelnosti a nemocnost.

Počasí:

Nedílnou součástí práce Památníku Lidice je údržba rozsáhlých areálů (Památník Lidice a NKP Ležáky) pod otevřeným nebem. V minulosti byly v areálech řešeny např. následky bleskové povodně, vichřice, střídání deště a teplého počasí, což zapříčinilo enormní nárůst zelené hmoty.

Nárůst cen převážné většiny nakupovaných služeb a materiálu:

Jednotliví vedoucí Památníku Lidice byli seznámeni s požadavkem hledání úspornějších variant chodu jejich oddělení. Nadále intenzivně jednáme s různými organizacemi ohledně jejich finanční podpory pro hlavní doprovodné aktivity v Památníku Lidice. Avšak některé aktivity Památníku Lidice není vhodné omezovat, vzhledem k jejich celosvětovému významu (MDVV, L21). Památník Lidice ve své historii neměl období, kdy by nemusel šetřit a omezovat své výdaje.

Sklady a zboží:

V Památníku Lidice je historicky velmi rozmanitá širě nabízeného zboží v několika jazykových verzích, které souvisí s jeho posláním. Dlouhodobou snahou je snížení stavu zásob, proto pořádáme předvánoční akce, poskytujeme slevy, ale i při zvýšené návštěvnosti rodin a škol, tyto nakupují nabízené zboží pouze minimálně.

Dalšími celoinstitucionálními hrozbami jsou:

- Stárnutí budov a jejich vybavení
- Nedostatečná ochrana návštěvníků i zaměstnanců
- Nedisciplinovanost návštěvníků areálu Památníku Lidice.

Bohumila Švandová
* 24.4.1940 Ležáky

Břetislav Tomek
* 13.7.1929 Ležáky

Emil Švandová
* 2.2.1940 Ležáky

Personální zajištění

8. Personální zajištění

Památník Lidice nyní disponuje 24 pracovními úvazky, které v současné době obsazuje 25 zaměstnanců. Zaměstnanci jsou organizováni ve čtyřech odděleních, samostatně je vyčleněn interní auditor.

Každé oddělení spolupracuje s rozsáhlou sítí externích spolupracovníků, kteří zajišťují činnosti, jež jsou v jiných organizacích často realizovány kmenovými zaměstnanci. Pracovníci Památníku Lidice vykonávají také činnosti, které v řadě PO MK nejsou zastoupeny – např. zajištění dvou pietních aktů ročně.

Úvazky, kterými Památník Lidice disponuje, jsou využity v maximální míře. V roce 2018 proběhla velká organizační změna, na kterou v roce 2019 navázala drobná úprava na oddělení správy majetku, jejíž činnost zajišťovali dva administrativní zaměstnanci a údržbář. Povinnosti údržby byly převedeny na externí dodavatele. Vyšetřený úvazek byl převeden na administrativu a byl obsazen polovičním úvazkem, zbylý poloviční úvazek byl využit pro administrativu v ekonomickém oddělení. V roce 2022 došlo ke sloučení Správy majetku, muzea a MDVV.

Správa majetku je dlouhodobě poddimenzovaná, s narůstajícími požadavky na legislativu se situace zlepšovat nebude, a je proto nezbytné ji co nejrychleji vyřešit. Podobná situace je v oddělení edukace a NKP Ležáky, kde chybí lektor.

V současné době je kolektiv Památníku Lidice ustálený. Věříme, že se v brzké budoucnosti uskuteční příslibené jednání se zástupci Ministerstva kultury ČR, s cílem zajistit zlepšení finančních podmínek pro stávající zaměstnance a navýšení počtu systemizovaných míst. Zajištění široké škály činností Památníku Lidice ve stávajícím početním stavu je dlouhodobě neudržitelné.

Pro efektivní rozvoj instituce by mělo dojít k navýšení nejméně o šest úvazků a navýšení mzdových prostředků i pro stávající zaměstnance tak, aby byl Památník Lidice konkurenceschopný na trhu práce.

Převedení údržby na externí formy považujeme za krátkodobé řešení. S ohledem na zajištění bezpečnosti v prostorech, jako jsou depozitáře, expozice apod., které také vyžadují pravidelnou údržbu, se v základních a pravidelně opakováných činnostech nelze spolehnout na externisty. Proto ji chceme do budoucna zajistit kmenovým zaměstnancem.

Dlouhodobě také žádáme o navýšení počtu edukačních pracovníků. Edukační oddělení disponuje třemi úvazky. Pracovnice tohoto oddělení ročně proškolí kolem 3000 dětí, v rámci dalších aktivit, které zaštiťuje Památník Lidice další 4000 dětí. Pracovnice edukačního oddělení administrují mezinárodní internetovou vědomostní soutěž „Lidice pro 21. století“ (L21). Zájem o edukační programy je vyšší a Památník Lidice také disponuje prostory pro realizaci dalších edukačních programů, které však není možné uskutečnit, protože na to už nestačí personální kapacity. Navýšení úvazků by umožnilo využít prostorový potenciál Památníku Lidice.

V NKP Ležáky vzrostl zájem o edukační programy, které v současné době zajišťuje vedoucí na úkor svých jiných pracovních povinností.

Dále chceme rozvíjet velký potenciál MDVV. V současné chvíli mají celou MDVV organizačně na starosti 2 osoby.

V současné době vykrýváme dovolené či pracovní neschopnosti průvodců brigádníky, toto je z dlouhodobého hlediska neudržitelné.

8.1. Organizační struktura (současný stav)

ÚSEK ŘEDITELE

Ředitel – 1,0 úvazek

Koordinace všech činností Památníku Lidice, historik s mezinárodním přesahem, publikační činnost, komunikace se zřizovatelem. Koordinace organizačního a provozního rozvoje

Asistentka ředitele – 0,5 úvazku

Spisová služba, adresář, svatby, ubytovací kapacity, doprovodné programy

Interní auditor – 0,3 úvazku

Interní audit

ODDĚLENÍ SPRÁVY SBÍREK, MAJETKU A PROVOZNĚ-TECHNICKÉ ODDĚLENÍ

Vedoucí, technička, manažerka správy majetku – 1,0 úvazek

Technická správa areálů, budov, strojů a zařízení, správa IT, BOZP, ostraha, koordinace provozního rozvoje, koordinace činnosti oddělení a plnění úkolů řízeného útvaru, zajištění součinnosti a spolupráce s jinými útvary Památníku Lidice, příprava a organizace pietních aktů a dramaturgie a příprava doprovodných programů, správa webu, sociálních sítí, příprava tiskových zpráv a podkladů pro mediální prezentaci, publikační činnost, návštěvnická agenda, příprava a kontrola veřejných zakázek, příprava kontrola inventarizace, metodická činnost v oblasti investičních a neinvestičních akcí

Referentka správy majetku – 0,5 úvazku

Správa movitých předmětů, inventarizace, agenda zadávání veřejných zakázek, smluvní agendy, vedení smluvní evidence, registr smluv

Referent – 0,5 úvazku

Asistentské práce – podpora na úseku smluvní evidence, asistent vedoucí OSSMPTO

Pracovník vztahů k veřejnosti – 1,0 úvazek

Komplexní zajišťování informačních, publicistických a tiskových vztahů k veřejnosti a hromadným sdělovacím prostředkům. Stanovování přístupů a způsobů provádění informačních kampaní ve sdělovacích prostředcích včetně jejich přípravy a realizace. Správa webu a sociálních sítí, vytváření, správa a údržba komunikačních kanálů Památníku Lidice a Památníku Ležáky

Kurátor a dokumentátor sbírky výtvarného umění – 1 úvazek

Správa a dokumentace sbírky výtvarného umění, příprava výstav, akvizice, publikační činnost, podklady pro edukační činnost, podklady pro doprovodné programy

Kurátor a dokumentátor historické sbírky – 0,25 úvazku

Správa a dokumentace sbírky výtvarného umění, příprava výstav, akvizice, publikační činnost, podklady pro edukační činnost, podklady pro doprovodné programy

Kurátorka MDVV – 1,0 úvazek

Příprava MDVV, publikační činnost, podklady pro edukační činnost, podklady pro doprovodné programy

Asistentka MDVV – 1,0 úvazku

Správa a dokumentace sbírky MDVV, asistentská činnost při přípravě MDVV, publikační činnost

Průvodkyně/pokladní – 7 úvazků

Prodej vstupenek a zboží, péče o návštěvníky, průvodcovské služby v muzeu, lidické galerii, na pietním území, výklad v rodinném domku č.p. 116

EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

Vedoucí, ekonomka – 1,0 úvazek

Ekonom, rozpočtář, personální a mzdová agenda, správa FKSP, koordinace finančního a personálního rozvoje

Finanční účetní – 0,5 úvazku

Účetní operace, vyúčtování prodeje vstupného a zboží

Referent – 0,5 úvazku

Asistentské práce

EDUKACE

Vedoucí, pedagog, metodik – 1,0 úvazek

Příprava edukačních programů, příprava a realizace soutěže L21, publikační činnost

Lektor – 1,75 úvazku

Vedení edukačních programů, správa soutěže L21

LEŽÁKY

Vedoucí, správce objektu – 1,0 úvazek

Správa pietního území a objektů, příprava pietních aktů v Ležákách a Pardubicích, příprava doprovodných programů, publikační činnost, vedení edukačních programů, činnosti probíhají v úzké spolupráci s pracovníky ostatních oddělení

Průvodkyně/pokladní – 1,5 úvazku

Prodej vstupenek a zboží, péče o návštěvníky, průvodcovské služby na pietním území, vedení edukačních programů

Všechny tyto projekty by měly být realizovány ze státního rozpočtu, dále z dotací a dalších zdrojů. K dalšímu jednání jsou nyní mimo jiné tyto okruhy: • navýšení a finanční krytí odpisů, zejména pokud budou realizovány zamýšlené investiční akce, navýšení mzdových prostředků – trvale a pro všechny zaměstnance Památníku Lidice.

8.2. Náklady běžný provoz

V oblasti nákladové jsou přijata dlouhodobá úsporná opatření. Vzhledem k míře inflace, dodavatelé zvyšují ceny, případně mnohdy neposkytují služby a zboží v očekávané kvalitě a rychlosti dodání. Pokud nebudou tyto skutečnosti zohledněny ze strany zřizovatele navýšením rozpočtovaných finančních prostředků, je možné, že Památník Lidice nebude schopen důstojnou formou naplňovat poslání mu dané zřizovací listinou.

Navržené limity mzdových prostředků jsou poddimenzovány, při jejich respektování a zachování současné hladiny platů nebude mít Památník Lidice prostor ani pro navýšení tarifů, ani nebude možné vyplatit odměny, čímž nebude možné zaměstnance pozitivně motivovat.

V té souvislosti je zapotřebí zdůraznit, že k zajištění odpovídajícího chodu PL je nutné:

- zajistit péči o dvě rozsáhlá pietní území v Lidicích a Ležákách
- zabezpečit správu 3 komplexů budov a dalších drobných staveb
- zajistit péči o sbírku, která patří mezi nejvýznamnější na světě (podsbírkou historická, výtvarná, fotografická, Ležáky) a obsahuje rozličný materiál od osobních dokladů obyvatel Lidic a Ležáků, přes oděvy z koncentračního tábora, předměty osobní potřeby, hasičskou stříkačku, kostelní dveře až po unikátní výtvarná díla od tvůrců jako je Gerhard Richter, Josef Beuys, nebo sestry Válový či Karel Malich.

- připravit dvě mezinárodní soutěže: Mezinárodní dětskou výtvarnou výstavu Lidice, která s účastí v rozsahu 15 000 – 30 000 zaslaných prací ročně ze 70-80 zemí světa, patří mezi desítku největších a kvalitou prací také nejvýznamnějších soutěží tohoto typu na světě a je významným nástrojem kulturní diplomacie ČR po celém světě.
- realizaci Mezinárodní vědomostní soutěže Lidice pro 21. století, která patří k významným soutěžím svého druhu a přivádí ročně kolem 2 000 dětí ve střední Evropě k poznání tragické historie 20. století moderní formou.
- realizaci edukačních programů pro děti a mládež, které tvoří polovinu platících návštěvníků Památníku Lidice a každoročně vidíme nárůst zájmu o tyto činnosti, jež musíme dokonce již nyní z nedostatku personálních kapacit odmítat.

Památník Lidice v současné době disponuje 24 úvazky, jejichž kapacitu využívá v současné době na 90 %.

Rozpočet v letech 2011-2028

rok	schválený rozpočet v tis. Kč
2011	19 160
2012	20 658
2013	19 903
2014	19 495
2015	20 026
2016	22 372
2017	24 411
2018	27 969
2019	27 101
2020	26 174
2021	27 658
2022	27 658
2023	27 658
2024	27 538
2025	28 211
2026	28 039
2027	28 039
2028	28 039

Limity mzdových prostředků Památníku Lidice v letech 2011-2028

rok	platy v tis. Kč	00N v tis. Kč
2011	4298	364
2012	4955	364
2013	4955	364
2014	4955	364
2015	5231	384
2016	5616	384
2017	7157	439
2018	8244	468
2019	8025	384
2020	7820	404
2021	8913	424
2022	8913	424
2023	8913	424
2024	8850	424
2025	9271	384
2026	9685	384
2027	9685	384
2028	9685	384

8.3. Výnosy

V oblasti výnosů se situace odvíjí od současné celosvětové politické, ekonomické a epidemiologické situace. Památník Lidice nemá tak širokou základnu návštěvníků, jako jiné obdobné organizace. Zvyšování vstupného a nájmu má svůj limit. V rámci možného budeme dělat maximum pro důstojné naplnění poslání dané zřizovací listinou.

A photograph of a museum entrance. The wall is made of large, rectangular, light-brown stone tiles. The word "MUZEUM" is mounted on the wall in large, dark, three-dimensional capital letters. In the foreground, there is a dark wooden bench. To the right, a white pillar is visible. The ground is paved with dark stones.

MUZEUM

Negrantový kulturní fundraising

9. Nigrantový kulturní fundraising

S rostoucí nejistotou v oblasti veřejného financování a s politickými změnami, které mohou významně ovlivnit činnost Památníku Lidice a Památníku Ležáky, hledáme alternativní financování naší organizace, abychom zajistili její udržitelnou a kontinuální existenci.

Jedním ze způsobů vhodných k aplikaci v našem prostředí je nigrantový kulturní fundraising, tedy přímá podpora organizace prostřednictvím finančních a nefinančních zdrojů pro kulturní projekty z privátních zdrojů, jako jsou jednotlivci (mecenáši, drobní dárci), komunity a firmy.

Naším cílem je vytvořit síť podporovatelů s dlouhodobým potenciálem, která by nám pomohla více rozvíjet naše poslání a činnost.

Součástí této střednědobé koncepce je úkol vytvořit několik samostatných fundraisingových strategií, zejména pro činnost Památníku Lidice, Lidickou sbírku umění, Mezinárodní dětskou výtvarnou výstavu Lidice, soutěž Lidice pro 21. století a další projekty s vlastním fundraisingovým potenciálem, které by sloužily jako podklad pro činnost fundraisera.

Zároveň je naším cílem získat fundraisery, kteří by svou činností získávali finanční prostředky na své působení v Památníku Lidice a na projekty určené strategií.

Z pohledu termínů plnění bychom v průběhu roku 2027 sehnali fundraisera pro externí spolupráci, který by pomohl s tvorbou jednotlivých strategií a následně je uvedl do praxe. V roce 2027 již očekáváme první výsledky minimálně ve výši pokrytí nákladů na činnost fundraisera a od roku 2028 dále již očekáváme konkrétní finanční přínosy pro organizaci formou krátkodobých i dlouhodobých donátorských aktivit.

Slovo závěrem

Památník Lidice se neustále snaží zdokonalovat a zpřístupňovat své exteriéry (pietní území v Lidicích, pietní území v Ležákách, Růžový sad atp.) i interiéry (muzejní a galerijní expozice).

Velkou výzvou pro příští roky je pro nás rekonstrukce muzea a hráze v Památníku Ležáky. Splacením dluhu tomuto pietnímu místu se na dlouhé roky do budoucna podaří vyřešit problém neekologičnosti a ne hospodárnosti provozu i nešťastného architektonického řešení hráze rybníka Ležák.

V Lidicích nás čeká největší restaurování v historii památníku, a to práce na Památníku dětských obětí války, který je v havarijním stavu.

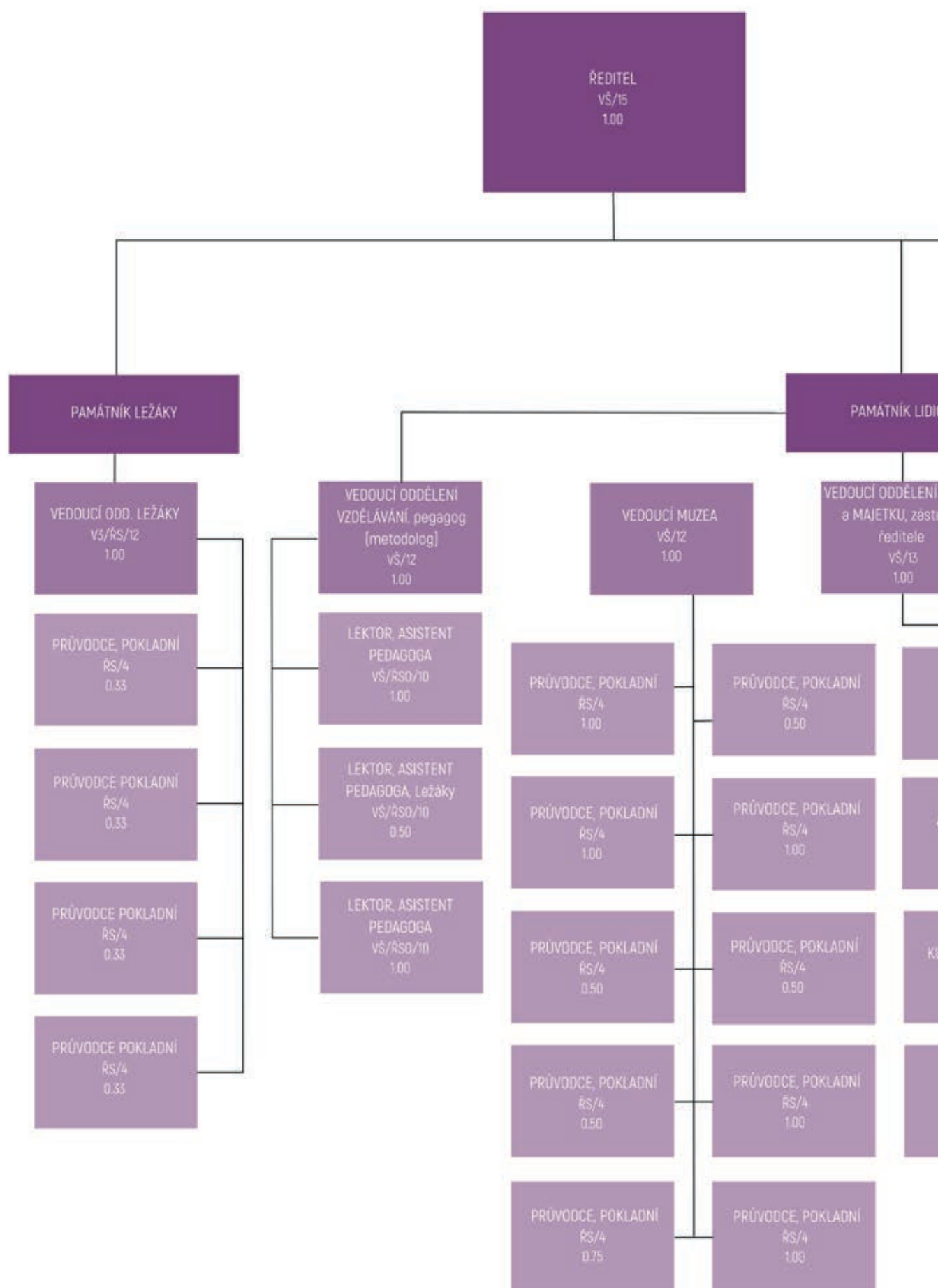
Nadále budeme hledat způsoby, jak ušetřit v rámci běžného provozu a získávat jiné formy financování, ať už z dotací Evropské unie, jiných veřejnoprávních subjektů nebo od individuálních dárců prostřednictvím negrantového kulturního fundraisingu.

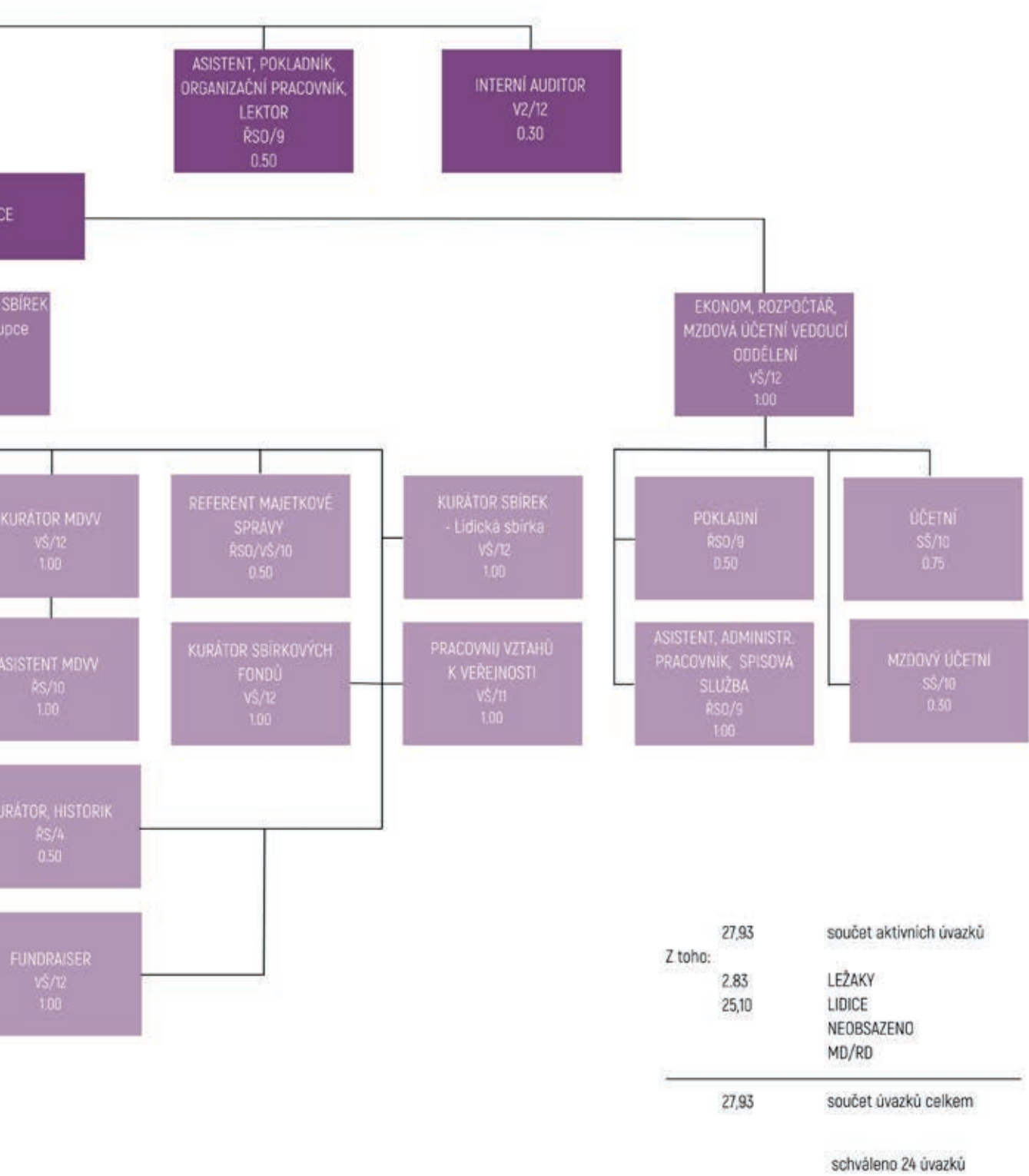
Naším cílem je udržet a dále rozvíjet stávající návštěvnost, organizovat všechny pietní, edukační i prezentační plánované projekty tak, aby se úspory nedotkly kvality poskytovaných služeb a vysoké odborné úrovně instituce a abychom byli i nadále institucí mezinárodního významu pro širokou veřejnost i odborné publikum.

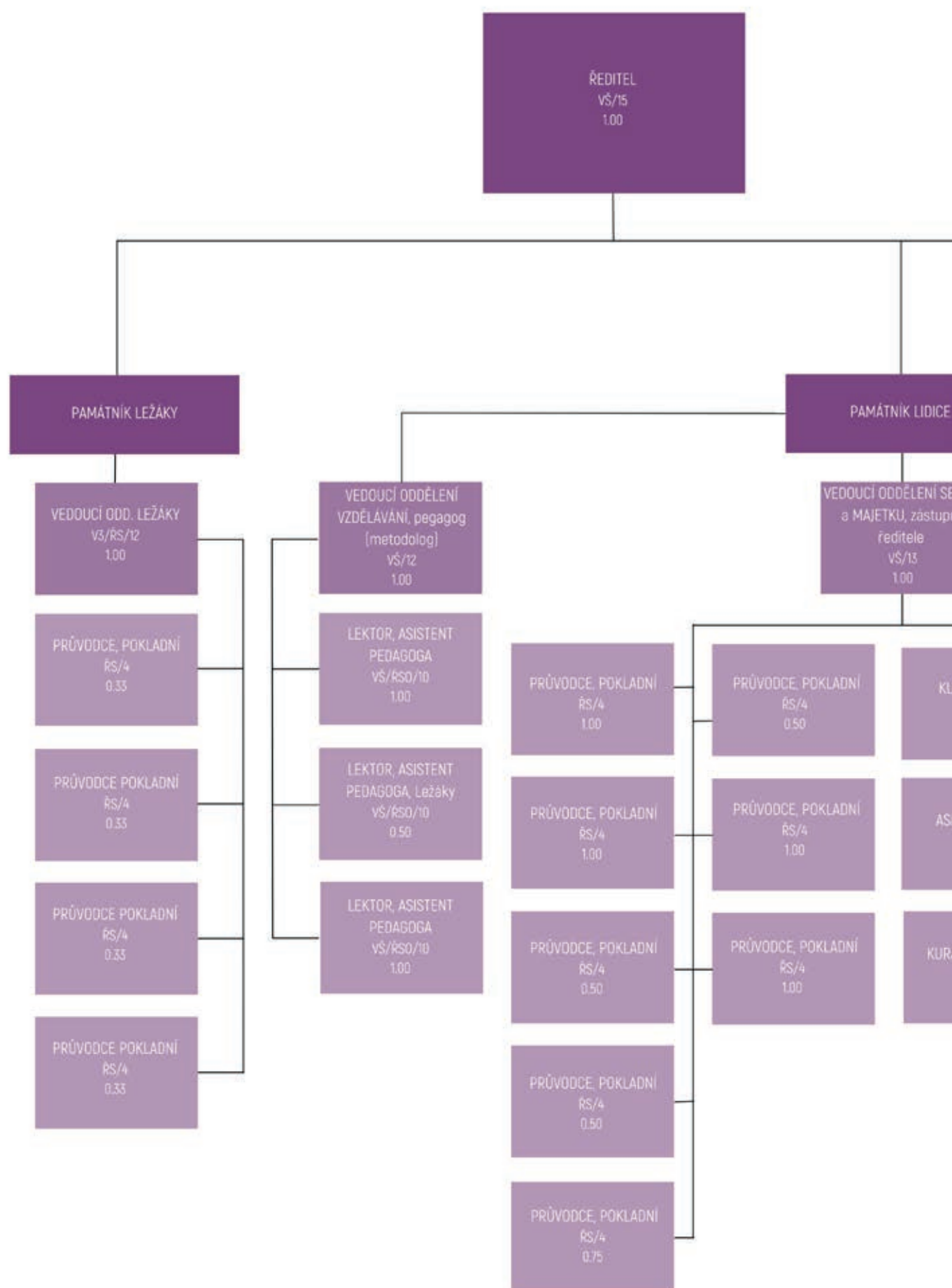

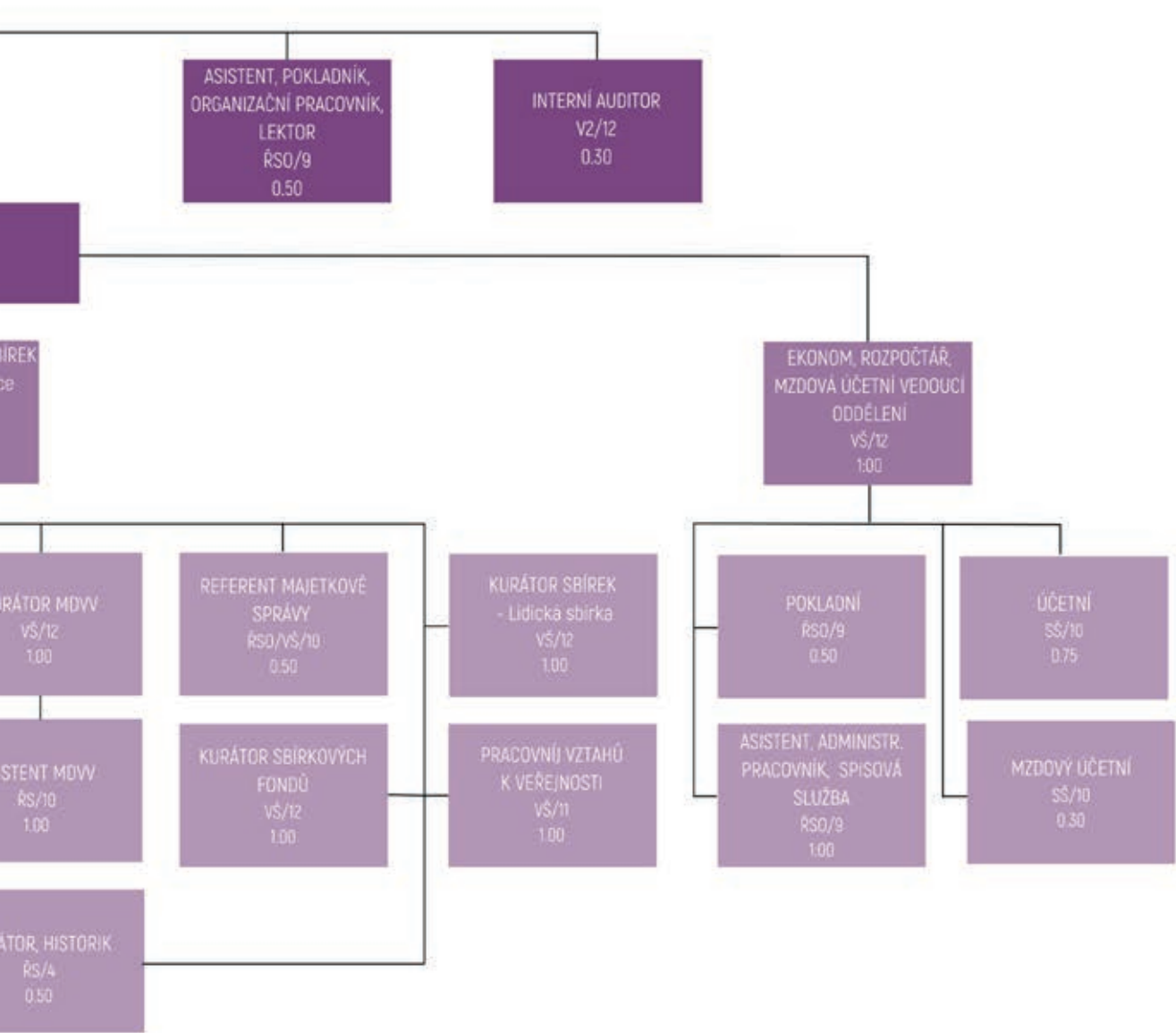

Přílohy

22,88	součet aktivních úvazků
Z toho:	
2,33	LEŽÁKY
20,05	LIDICE
0,50	NEOBSAŽENO
1,00	MD/RD, následování manžela do zahraničí
23,88	součet úvazků celkem
	schváleno 24 úvazků

STŘEDNĚDOBÁ KONCEPCE ROZVOJE PAMÁTNÍKU LIDICE na období 2026 - 2030

Sestavili: pracovnice a pracovníci Památníku Lidice a Památníku Ležáky
Redakce: Ing. Jana Chourová Plachá, MBA
Grafické zpracování: Bc. Stanislava Koščová, koscovas@gmail.com
Foto: Klára Kusá, Majda Slámová, Lukáš Havlena, Martin Homola, Radek Miča
Vydal: Památník Lidice, příspěvková organizace MK ČR

Lidice, 2025

